

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

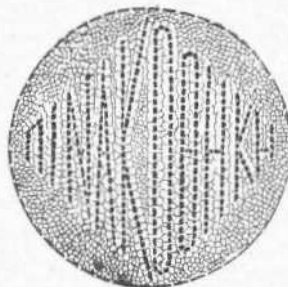
ΕΤΟΣ Α΄.

ΤΕΥΧΟΣ Θ΄.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1901

ΑΘΗΝΑΙ

◆◆◆ ΜΗΝΙΑΙΟΝ
ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ
◆◆ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

◆◆◆◆◆ ΓΡΑΦΕΙΑ
ΟΔΟΣ ΠΙΝΑΚΩΤΩΝ
◆◆◆◆ ΑΡΙΘ. 22 Α΄.

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ
ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡ. 1
ΚΑΙ 20 ΛΕΠΤΑ

“ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ”

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

ΔΗΜ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΤΟΣ Α'. ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1901 ΤΕΥΧΟΣ Θ'.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

Ἔτησίᾳ δρ. 12.

ΕΝ Τῶ ΕΞΩΤΕΡΙΚῶ

Ἔτησίᾳ φρ. χρ. 12.

Ἐξάμηνοι κατ' ἀναλογίαν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ Θ' ΤΕΥΧΟΥΣ

ΚΕΙΜΕΝΟΝ

Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ Χρυσάνθεμα (Ὁ ἔρως ἐσταυρωμένος.—Τριλογία.—Στὴ γιορτὴ τῆς.—Πεθαμένα φούλια.—Θμῆσον.—Πρωτοβόργια.—Κοιμήσον).

CH. MOREAU-VATHIUIER. Ἡ εἰκὼν τοῦ μοναχοῦ (Διήγημα). Μετάφρασις Γ. ΒΟΝΙΖΑΛΙΔΟΥ.

ΣΤ. ΜΑΡΤΙΩΚΗ. Ἀπὸ τὰ «Πανουράνια» (Μιὰ καρδιά.—Μιὰ ψυχὴ). (Ποιήσεις).

ΝΑ. ΚΑΠΕΤΑΝΑΚΗ. Sic transit (Ἰθρογραφικὸν διήγημα).

ΕΛΕΝΗΣ ΒΑΚΑΡΕΣΚΟ. Τὸ χέρι σου (Ποιήματα). Μετάφρασις Ν. ΖΑΧΑΡΙΟΥ.

ΔΙΚ. Ἐκ τοῦ σημειωματαρίου μου.

Ι. Π. ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ. Σήμαντρα (Ποῦ εἶσαι;—Ὁ τρα-

γουδιαστὴς τῶν Σοδόμων.—Ψυχές.—Θυσία.—Στὸ περιγιάλι.—Ζωή.—Ὁ Βάρδος.—Ἐσθρικό ταξίδι). Ποιήσεις.

Δ. Ι. Κ. Ἡ τέχνη κατὰ τὸν Μεσαίωνα (Μέρος Γ'). Ἰνδικὴ τέχνη.—Βραχμανικὴ καὶ Βουδδιστικὴ.

Μ. ΠΑΠΑΣΠΥΡΟΥ. Ἄβυσσοι (Ἡλιος.—Κοιμῶδες πόδες).

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ. Ἀνέκδοτος ἐπιγραφή ὑπὸ Σπ. Δε-Βιάζη.—Γ. Βιτάλης ὑπὸ Φιλοτέχνη.—Ἡ «Χειραφέτησις» ὑπὸ Α.

ΔΑΦΝΙΔΟΣ. Σημειώσεις ἐνδὸς μηνός.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ. (Μηδὴ Ὀκτωβρίου). Γαλλία.—Αὐστρία.—Ἀμερική.—Βέλγιον.—Ἰταλία.—Τουρκία.—Ἑλλάς

Αἱ εἰκόνες μᾶς.—ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ.

ΦΩΤΟΤΥΠΙΑ

P. GERVAIS. Ἐορτὴ πρὸς τιμὴν τοῦ Βάκχου καὶ τῆς Ἀριάδνης.

ΦΩΤΟΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΙ

ΒΑΚΧΙΣ. Βινιέτα Πολωνοῦ ζωγράφου.

Φ. ΑΡΙΣΤΕΩΣ. Ἐρως ἐσταυρωμένος.—Ὁ Χάρος.—Φούλια.—Ψυχὴ θάλασσα.—Τὸ λιγερὸ κορμί.

ΘΑΛΕΙΑΣ ΦΛΩΡᾶ. Κοιμήσου.

Γ. ΙΑΚΩΒΙΔΟΥ. Προτομή Ν. Λύτρα.

ΑΝΑΘΗΜΑΤΙΚΗ στήλη ἐν Ἐπιδάφυρ.

Φ. ΑΡΙΣΤΕΩΣ Οἱ καλλιτέχνη μᾶς.—Μαθιόπουλος.

Γ. ΒΙΤΑΛΗΣ. (Προσωπογραφία).

Γ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ. Προτομή Κ. Κρήτη.

ΝΕΑ ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ, ΤΙΤΛΟΙ. Σελ. 197, 221, 223 κλπ.

ΑΛΚΥΟΝΟΣ. Πέντε νέα πρωτογράμματα ἐν σελίσιν 198, 200, 201.

ΕΞΕΔΟΘΗΣΑΝ

Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

“ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ”

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΜΟΣ ἐκ σελ. 64.

ΕΙΚΟΝΕΣ: Θαλείας Φλωρᾶ, Φρίξον Ἀριστέως, Στεφάνου Ξενοπούλου.

Δρ. 2.—Ἐπὶ Ὀλλανδικοῦ χαρτον δρ. 3.—Διὰ τοὺς συνδρομητὰς τῆς «Πινακοθήκης» δρ. 1.40.

ΠΡΟΣΕΧΩΣ

Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

“ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΑ”

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΣ ΤΟΜΟΣ

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΚΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

Πεζὰ ποιήματα.—Φωτοτυπία.—Σταλαγματιές.

Ὄνειρα.—Ἀπὸ τὰ βᾶθη τῆς Ψυχῆς.

Αἱ σκέψεις μου.—Τάφοι.

Συνδρομητὰι ἐγγράφονται παρ' ἡμῶν.

“ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ”

Ἐορτὴ πρὸς τιμὴν τοῦ Βάκχου καὶ τῆς Ἀριάδνης.

P. GERVAIS.

(SALON 1901)

ΑΠΟ ΤΑ "ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΑ,"

I

Ο ΕΡΩΣ ΕΣΤΑΥΡΩΜΕΝΟΣ

Εἰς τὸν Ἀριστία.

ΚΕΙ, ἔτσι ξετρελλαμένε,
μὲ τὰ καρδιά στὰ νεκρω
μένα χέρια, ἐπάρω εἰς τὸν
σταυρὸν τοῦ μαρτυρίου!
Ἐκατομμύρια ἔχεις σταυ-
ρώσει, τῆς καρδιάς Πιλῆτε!
Ἐλα καὶ σὺ τώρα νὰ τοιώ-
σης τὶ θῆ πῆ πόρος, τὶ θῆ
πῆ μαρτύριο, τὶ θῆ πῆ θά-
νατος!

Δὲν ἐκουράσθης, ἀφ' ὅτου ἡ Ἀφρογέννητη
σ' ἐγέννησε, νὰ τρέχεις ἐδῶ κ' ἐκεῖ σὲ κάθε ἀρθη-
σιμὸ καὶ σὲ κάθε ξερὸ τόπο, σὲ θάλασσες καὶ σὲ
στεριές, σὲ παλάτια καὶ σὲ καλύβια, παρτοῦ
ἐν ἀτμοσφαιρικὸς ἀέρας ἐκυριαρχοῦσες εἰς τὸ
ἀπέραντο βασίλειο τοῦ ἀνθρωπίνου στήθους.
Δὲν ἀπέκαμε τὸ παχουλὸ σου χέρι νὰ ρίξη
φαρμακερὸς σαΐτες καὶ νὰ σωριάξῃ θύματα, νὰ
σπαράξῃ ψυχές, νὰ πρίξη εἰς τὸ δάκρυ ἀπειρα
μάτια, νὰ ξηραίνῃ σὲ στεγαυμὸς τόσα χεῖλη!

Ἀλλὰ νὰ ἐπρόβαλε καὶ γιὰ σὲ ὁ ἐχθρὸς
ἀμείλιχος, ὅπως καὶ σὺ σκληρὸς, ἀσπλαγχνος.
Ὁ Γάμος. Καὶ εἰς τὸν σταυρὸν τοῦ μαρτυρίου
σου, τὸν ὁποῖον περιβάλλουν ἀνοικταὶ ἀκόμη
ἐκ τοῦ σπασμοῦ αἱ—μεγαλειτεραι καὶ ἀπὸ τὸ
σῶμά σου—πτέρυγες, ἀρτὶ ἀκαθάρτον στεφά-
νον Θεῖ τῶν αἰώνων φέρεις στέφανον ἀπὸ ἀρθη
πορτοκαλλιῆς. Στάζει τὸ αἷμα ἀπὸ τὸ παιδι-
κόν σου μέτωπο—τοῦ πόρου δάκρυ—καὶ κάθε
σταλαγματιῆ εἶνε μί εἰλοποιία τραγωδίας, ἕνας
κενθιῶν δακρῶν, ἕνας Καιάδας θαράτου.

Καὶ τώρα, δὲν ἠμποροῦν πλέον τὰ χέρια σου
νὰ ρίξουν βέλη. Εἶνε πεθαμένα, καὶ ἡ φαρέτρα
κερῆ τὰ μικροσκοπικά σου πόδια δὲν ἠμποροῦν
νὰ τρίξουν· τὰ καρδιά εἶνε βαθειὰ στὸ ξύλο
βαλμένα. Γέρνει τὸ ξανθόμαλλο κεφάλι σου
εἰς τοῦ θαράτου τὴν ἀγρία ἀγῶνια καὶ ἕνα
πελώριο σὺννεφο ἀπὸ τὴν οὐράνια πατρίδα σου

Φ. Ἀριστεῖς.

ἔρχεται νὰ ἀρπάξῃ γιὰ πάντα τὴν ἀμαρτωλὴ
ψυχὴ σου. . .

Κοιμήσου τὸν αἰώνιον, ὃ μαγευμένη Μῆστιξ!
Καεὶς δὲν θὰ σὲ θρηνήσῃ, διότι δὲν ἄφησες δά-
κρυ, δὲν ἄφησες μοιρολόγι ποῦ οἱ ἀνθρώποι νὰ
μὴ τὰ ἔχουν σκοπίση ἐξ αἰτίας σου.

«Ὁ ἔρως ἐνταφιαζόμενος!» ὦ γλυκὸ μου
ὄνειρον. . .

✠✠

Ἄλλοιμορον! Ὅνειρον κουρασμένης γαρτα-
σίας μόρον. Ὁ ἔρως εἰς τὸν τάφον; Ἄθά-
νατος, ὅπως ὁ Θάνατος, θὰ βασιλεύῃ, καὶ

μόνον εις τὸν φαρμαστικὸν σταυρὸν τοῦ καλλιτέχρον θὰ σταυροῦται, ἔτομος γὰρ τοξότης καὶ πάλιν, καὶ αἰώνιος, τὰ βέλη, περὶ τὰ ὁποῖα ἔζη καὶ κινεῖται ὁ κόσμος ὅλος, ἐν ἁρμονίᾳ καὶ ἐν σπαραγμῷ.

II ΤΡΙΛΟΓΙΑ

1

ΚΥΤΤΑ με καὶ τὴν ψυχὴν μου πάρε. Σκόρπισε τῆς ἀκτίνες σου καὶ φώτισε τὸν ζωτάρῳ τάφο, ποῦ μὲ τὰ ἴδια σου μάτια ἀνοίξεις. Νεκρὸς εἰμι. Κύτταξέ με. Ἄ! Δεῖλῃ! Φοβάσαι μήπως τὰ μάτια σου μοῦ δώσουν ζωή;

"Οχι! Μὴ μὲ κυττάς. Θὰ ἀναστηθῶ καὶ τρομερώτερο μαρτύριον θὰ μὲ βασανίσῃ. Μὴ μὲ κυττάς. Προτιμότερος ὁ τάφος ἀπὸ τὴν Κόλασι.

2

Μίλα μου. Ἄπὸ τὰ χεῖλη σου γοργὴ κυλῆ ἢ ζωή. Ἄς μελωδῆσουν τραγοῦδι ἔρωτος τὰ ἀρμυρικά σου λόγια.

"Οχι! Μὴ μιλάς. Ψυχορραγεῖ—στὸ κάθε μίλημα σου—ἢ προὴ στὰ χεῖλη μου, ποῦ δὲν μποροῦν γὰρ ἐρωθεῖν μὲ τὰ δικὰ σου χεῖλη. Ἄφῃσε τα γὰρ στενάζουν κρυφά. Μὴ μιλάς, ὦ, μὴ τὰ πληγώρης.

3

"Ἐλα κορτά μου! Ἄπὸ τὸ ἀφρογένητο σῶμα σου Ἀνάστασι ψυχῆς γυρεύω. Πειὸ κορτά. Θὰ ροιῶσω ὅλον τὸν κόσμον, ὅλη τὸν τὴ καλωσύνη θὰ κλείσω μέσα μου, ἔλα!

"Οχι! Μὴ πλησιάζεις, μὴ. Τὸ ἄθλιο σῶμα σπαράζει ὅταν δὲν σὲ βλέπω. ὦ καὶ γὰρ πλησιάζεις. "Οχι. Φύγε! Μὴ ἐγγίξης τὰ σάβαρα μου. Ἄφῃσε μου σταυρωμένα τὰ χέρια, ἤσυχά τὰ μάτια. Ἔτσι, μακρὰ, μοῦ φαίρεσαι πειὸ ὀμορφῆ, πειὸ γλυκειά, μοῦ φαίρεσαι ἄγγελος καὶ ὄχι γυναῖκα. Μὴ πλησιάζεις, μὴ.

III ΣΤΗ ΓΙΟΡΤΗ ΤΗΣ

ΓΡΑΦΗ μου! Ἔλα στὴν ἀγκαλιά μου, ἔλα καὶ πὲς μου τί εὐχὴ γὰρ ποῦν τὰ χεῖλη μου γιὰ τὴ γιορτὴ σου τὰ φυλλοκάρδια μου σιγὰ ἀνοί-

γουν, σὰν καὶ τὰ θέλουν γὰρ ψυθυρίσουν. Εἰρ' ἢ γιορτὴ σου. Σὰν τί προσευχὴ γὰρ κάμω στὴ Παναγιά, ποῦ τόγομά της ἔχεις; Κυττάζω τὰ μάτια σου καὶ λέγω: Τὸ φῶς τους—αἰώνια ἀνατολὴ στὰ ὄνειρά μου—γὰρ νικῆση τοῦ τάφου τὸ σκοτάδι.

Βλέπω τὰ χεῖλη σου καὶ συλλογίζομαι: Καλοσύνη γὰρ σκορπίζει τὸ χαμόγελό τους καὶ γὰρ μοῦ ἀνοίγουν διὰ πλάτα τοῦ ροῦ τὰ μαγικά παλάτια.

Κυττάζω τὸ σῶμα σου καὶ τὰ δάκρυα μὲ πνίγουν. ὦ γὰρ τὸ χαρῶ δικό μου αἰώνια γὰρ εἶνε, πάντα κορτά μου, πάντα στὴν ἀγκαλιά μου γὰρ σὰν συντροφίσσα πάντα στὴν χαρὰ καὶ παρηγορητὰ στὴ θλίψη.

Καὶ ὅταν—ἢ μόνη μου εὐχὴ—ὁ Χάρος—νικητὴς ἀχόρταγος—ἀπλώσῃ τὸ σκελεθρωμένο χεῖρι του ἀπάνω στὴ πολόπαθη καρδιά μου, ὦ Καλή μου Παρθένε τῶν θλιμμένων ὦ γιάτρισσα, κάμε μαζὴ μου κι' αὐτὴ γὰρ πεθάρη, στὴ ἴδια κάσα γὰρ μᾶς βάλουν, ὁ ἴδιος παπᾶς γὰρ μᾶς ψάλλῃ, ἢ ἴδιες λαμπάδες τὸ ἴδιο γὰρ χύνουν φῶς στὰ ἀγρὰ μέτωπα μας, ὁ ἴδιος νεκροθάφτης μὲ τὴν ἴδια σκαπάνη τὸ ἴδιο γὰρ ρίξῃ χῶμα. Κ' ἔτσι θὰ νικῆσουμε τὸν Ἀρίηστο, θὰ βροῦμε μὴ γὰρ Ζωὴ στὰ σκοτεινὰ βῆθη τῆς Γῆς καὶ ἂν ἢ ψυχὴς θὰ πετοῦν ἀγκαλιασμένες εἰς τὸν αἰθέρα, τὰ σώματά μας, ὦ εὐτυχία! θὰ φυλοῦνται, καὶ αὐτὰ, πεθαμένα.

IV

ΠΕΘΑΜΕΝΑ ΦΟΥΛΙΑ

ΑΝΟΡΑΜΑ μαγικό ἀπλώνεται ἔμπρός μας.

Ὁ Σαρωνικὸς βουτηγμένος εἰς ἕνα ἀκτινοδόλημα. Ὁ οὐρανὸς παρηγορεῖ ἕνα ἔτι θρίαμβον τοῦ σεληνόφωτος.

Καὶ ἡ ἀγάπη μου πλάι.

Ἡ ἀκτίνες—ἢ ἴδιες ἢ ματιές της—παίζουν ξετρελαμμένες μὲ τὰ νερά. Ἄλλες σβύρονται, ἄλλες γειοῦνται. Ἔνα κρυφτὸ χαριτωμένο, ἕνας χορὸς, ἕνα λιγώμα.

Τὴ βραδύα! Ἡ ψυχὴ μου ξαναγεννιέται. Καὶ αὐτὴ διπλα μου. Τὸ φῶμά της ἀκοιμποῦσε ἐπάνω μου. Τὰ δικὰ μου βλέμματα ἀνεπαύοντο στὰ στήθη της τὰ δικὰ της, στὰ νερά, λὲς καὶ τὰ ἐνανούριζαν.

"Ἔνα κοριτσάκι πουλεῖ φουῖλια. Εἶδα τὰ στήθη της καὶ εἶπα: Γιατί γὰρ εἶνε χωρισμένα;

Τῆς τα δῶσα. Σύμβολα τοῦ ἔρωτός μου θαρρεῖς καὶ εἶχα ἀνοίξῃ μέσα στὴ ψυχὴ μου.

Τὰ πῆρε, τὰ ἔβαλε στὰ στήθη της. Κ' ἐκεῖνα, στεφαναρωμένα μὲ τὰ φουῖλια—τὸν ἀφρὸ τῆς ἀγρότητας—εἰσγότρεψαν.

Δεῖλᾶ-δεῖλᾶ δὴ τρεῖς ἀκτίνες ἔπεφταν ἐπάνω καὶ φυλοῦσαν τὰ φουῖλια μὲ ζήλεια καὶ ἐκεῖνα ἔγεγοναν καὶ φυλοῦσαν τὰ ἀγαπημένα στήθη, σὰν γὰρ ἦσαν μητέρα τους.

"ὦ, μὲ τί λαχτάρα ἔβλεπα τὰ ἄρθρα μου γ' ἄρθρον μὲ τόση στοργὴ ἐπάνω στὸ μαγικὸ ἐκεῖνο θερμοκήπιο, στὰ ὄνειρέμένα ἐκεῖνα στήθη.

Ὁ ἄνεμος φυλοῦσε τὰ μαλλιά της. Τὰ χεῖλη της μισοανοικτά, ἐπίτηδες λὲς καὶ τᾶσανε, γιὰ γὰρ φέγγουν οἱ παλῆοι πόθοι. Κ' ἔτρεψαν τὰ στήθη της, καὶ ἦσαν μὴ ἔρωτικὴ γραμμὴ τῆς Γῆς μὲ τὸν Οὐρανό. Ἡ Γῆ εἶχε στείλῃ τὰ φουῖλια της. Ὁ Οὐρανὸς τῆς ἀκτίνες του. ὦ ἀγαπημένα, ἀθάνατα στήθη!

Ἐκλείσα γὰρ μὴ στιγμὴ τὰ μάτια. Μποροῦσα γὰρ κυττάζω ἀδιάκοπα τὰ φλογισμένα ἐκεῖνα μίτια της; Καὶ ἐρωῶσα ἔξαφνα καὶ πτεροῦγες γύρω μου, ἕνα ἀγγελικὸ ἀνάσασμα γὰρ μὲ περικυκλῶν ἕνα θόρυβο παράξενον. Ἦσαν αἱ ἀναμνήσεις, τὰ ὄνειρα.

Τὴν εἶδα τότε μέσα εἰς τὸ ἀμφίβολο φῶς

νεκρικῶν λαμπάδων ἄστραφτε τὸ μελαγχολικὸν κάλλος της καὶ μὴ ἀλυσίδα ἀπὸ δάκρυα ἔσπερᾶνε τὰ μεγάλα της μάτια.

Τὴν εἶδα ἔπειτα εἰς ἕνα ἐρημικὸν δρόμον, κάτω ἀπὸ φουῖλλα ἀργυρωμένα στὸ φῶς τῆς Δύσεως γὰρ βαδίξῃ μόνη καὶ ἐγὼ γὰρ προπορεύομαι καὶ αὐτὴ γὰρ μοῦ στέλλῃ φιλήματα καὶ ἐγὼ γὰρ ξεριζῶν ἀπὸ τὴν καρδίᾳ τὰ πειὸ σάβαρα ἄρθρα καὶ γὰρ τὰ μαδῶ καὶ γὰρ τὰ στρώνω γιὰ γὰρ διαβαίει.

Μὲ ἔδλησε τὸ μεσονύκτιο ἀγέρι. Τὰ ὄνειρά μου σβέσθησαν εἰς ἕνα ἐξαφρικὸ ρῆγος.

Καὶ χωρισθήκαμε. Μὴ μὴ παρηγοριὰ μοῦ στέγνωσε τὸ δίκρυ τοῦ χωρισμοῦ.

Συλλογιζόμουν πῶς θὰ ἔχη διπλα της τὰ φουῖλια, κ' ἔτσι θὰ μὲ θυμᾶται. Τί περισσότερο! Ἄν καλοκυτάξῃ. ἔλεγα, θὰ ἰδῇ μέσα στὰ φουῖλλα τους διπλωμένα τὴν ψυχὴν μου. Θὰ ἴδῃ τὴν καρδίᾳ μου μέσα καὶ φελαχισμένη, τοῦς πόθους μου τὸν ἔρωτά μου!

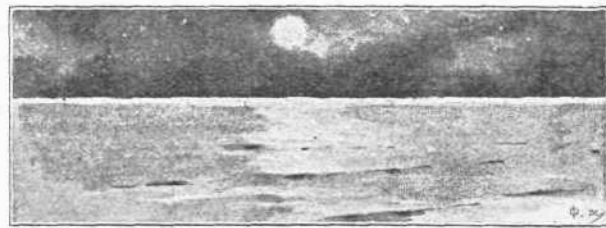
"Ἄχ! Ἀνπηθῆτε με. Καταρασθῆτε τὴν φοβερὴν μου Μοῖρα. Κανείς σας μὴ ρωτήσῃ.

Τὰ φουῖλια, ἄχ! ποῦ εἶνε τα. Τὰ φουῖλια! Τὰ κλαίει ἢ ψυχὴν μου. Φουῖλια δὲν ὑπάρχουν! Τὰ σάρωσε ἢ λησμονησιὰ. Μοῦ τῶπε: Τὰ πέταξε! Τὰ ἔδωσα μὲ τόση λαχτάρα καὶ πέθαναν τὰ δέστεχα μὲ τόση καταφρόνια!

Πεθαμένα, ποῖος ξέρει ποῦ γὰρ εἶνε. Πεθαμένη καὶ ἢ καρδίᾳ της, οὔτε ἕνα ὄνειρον δὲ ἔχει πειά.

Φουῖλια δώστε μου! Χιλιάδες, ἑκατομμύρια φουῖλια γὰρ τὰ σωρμίσω ὅλα μαζὴ ἐπάνω της, ἀδιάκοπα γὰρ ρίχνω γὰρ τὴν γεμίσω ὅλην, τὰ μαλλιά της, τὰ στήθη της—ἄχ! τὰ ἄπονα στήθη της—παρ' οὔ καὶ ἔτσι καθὼς θὰ εἶνε στολισμένη γὰρ πέσω ἐπάνω της, ἐπάνω στὰ φουῖλια ποῦ θὰ ξεψυχῶντε στῆς ματιές της καὶ στὸ ἀνάσασμά της καὶ ἐκεῖ γὰρ μείνω δίχως προὴ, περιτριγυρισμένος ἀπὸ τὰ λευκὰ τοῦ ἔρωτός μου σύμβολα, μὲ τὸ ἐξωτικό, ἄλλον κόσμον, ἀρωμά τους.

Φουῖλια! Δώστε μου φουῖλια.

Φ. Άριστεις.

V
ΘΥΜΗΣΟΥ

Στὸ Φάλιγο.

ΥΜΗΣΟΥ τὴν ἡσυχὴν
βραδύα, ποῦ ἡ θάλασσα
ἀπλώρετο σὰρ ἐρωτευ-
μένο χαμόγελο καὶ ἡ σε-
λήνη σκορποῦσε ἐπάνω
τῆς χιλιεστρελλῆς ἀ-
κτῖνες, καὶ αὐτὴ ἔτρεφε
ὡσὰν γυναικεῖο στήθος
καὶ ἐλαμποχοποῦσε καὶ
ἔρριχνε καὶ σὺ τὴ μα-
τιά σου — τὴν μαγικήν,
σὰρ σεληνόφωσ. ματιά
σου — καὶ ἡ δυνὸ λάμψες

ἐπιλοῦντο καὶ κυματοῦσαν εἰς ἓνα ἀρήσυχον
φωσφόρισμα, εἰς ἓνα αἰθέριο ἀγκάλιασμα, στὰ
γαλανὰ νερά.

Στὴ Φρεαττί.

Θυμήσου ὅταν σοῦ ἴδωσα τὰ κίτασπρα, τὰ
ἀγγικτα φούλια, πῶς ἡ ματιὰς μας ἐρώθησαν
εἰς ἓνα μυστικὸν ἀσπασμὸν καὶ σὺ ἐκάρφωσες
τὰ φούλια ἐπάνω εἰς τὰ παρθερικά σου στήθη,
καὶ ἡ καρδιὰς μας ἐδέθησαν σφιγχτὰ μὲ τὰ κά-
τασπρα, τὰ μυρωμένα φούλια τους

Στὴ Κηφισιά.

Θυμήσου ὅταν κάτω ἀπὸ τὰ γέριχα πλατά-
νια, στῆς ἀνθισμένες περιπλοκάδες τὸ λυγρὸ
σου κορμί, τὸ κυπαρισσένιο, ἐδιάβαινε καὶ ἡ σε-
λήνη ἐπιλοῦσε τὸ πένθιμο φέρεμά σου μὲ τῆς
μελαγχολικῆς ἀκτῖνες τῆς καὶ σὺ μὲ χαριτωμένο
γέλιο σκορποῦσες στὰ στήθη μου τὴ χαρὰ καὶ
τὴν Ἀθανασία. . .

Στὸ σπῆτι.

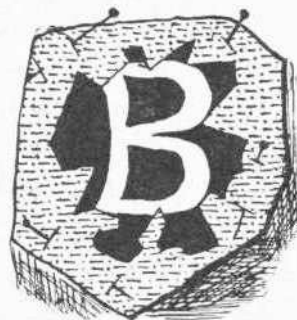
Θυμήσου ὅταν ἀκούμπησα, τὴν ὥρα ποῦ ὁ
ἥλιος ψυχροραγοῦσε στὰ βουνά, τρεμουλιαστὰ
τὰ χεῖλη μου — ὦ ἄφραστη, ὦ Παραδεισία στιγ-
μὴ — στὸν χιονάτο λαιμό σου καὶ σοῦ σφιγχτὰ
τὸ ἀπαλὸ χέρι, θυμήσου πῶς στὴν αἰθέρια ἐκίνη
ἡδονή, βουδός, χωρὶς προῆ ἀπόμεινα καὶ γορά-
τισε ἡ ψυχὴ μου στὴν παρθενιά σου ἐμπρός,
καὶ σοῦ ἴδωσα ἓνα κρυφὸ φιλι, ὦ θυμήσου γλυ-
κειά μου ἀγάπη, καὶ κλάψε, κλάψε μαζὴ μου,
κλάψε τὸ σκληρὸ μας χωρισμό, κλάψε ποῦ δικὴ
μου δὲν εἶσαι πειά. . .

Φ. Άριστεις

VI
ΠΡΩΤΟΒΡΟΧΙΑ

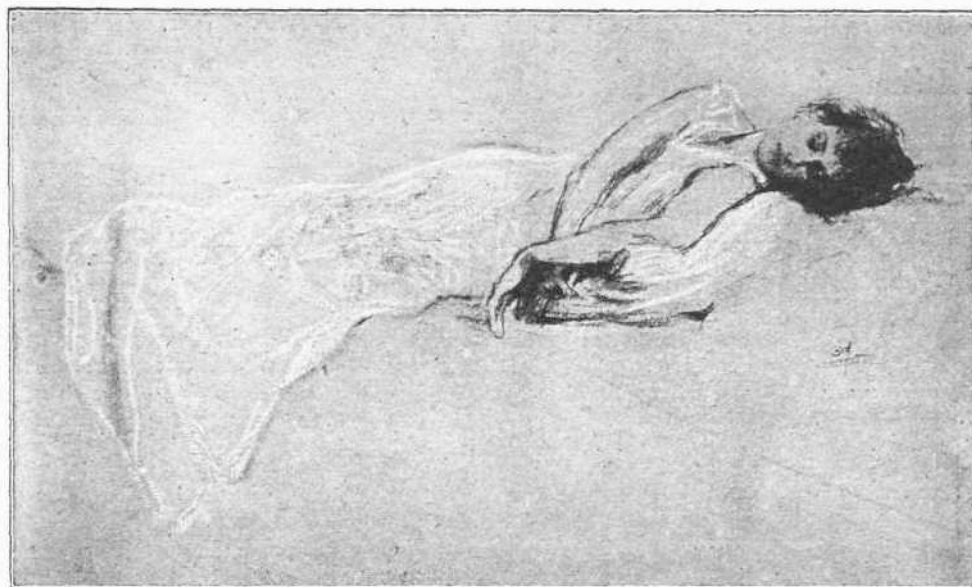
1

ΡΕΧΕΙ! ὦ χαρὰ!
Πῶς σὰς ἐπρόσμενε
ἡ ψυχὴ μου, πρωτο-
βρόχια! . . .

Κεραυνοὶ ξεσχί-
ζον τὸν ἀέρα στε-
ναγμοὶ τὸ στήθος μου
ξεσχίζον.

Πέφτουν αἱ ρα-
ιδες σιγανὰ-σιγανὰ
καὶ κυλοῦν μὲ θοῆρον στὴ γῆ. Πέφτουν καὶ τὰ

Θάλεια Φλωῶ

VII
ΚΟΙΜΗΣΟΥ . . .

Εἰς τὴν Ἰδιση Φλωῶ

δάκρυα μου βουβὰ ἀπάνω στὸν ἔρημο τύφο τοῦ
ἔρωτός μου.

Καλῶς ἤλθατε πρωτοβρόχια! Ἐλάτε, μὲ τὰ
δάκρυα σας τὸν πεθαμένο μου πόθο ραντίστε.

2

Σὲ μιὰ ἀστραπὴ βλέπω, στὸν φωτεινὸ καὶ
ἀγριεμένο δρόμο τῆς, τὴν μορφή τῆς. Φωτο-
λουμένη μὲ ἀσύλληπτη ταχύτητα. χάνεται.
Τὴν σέρνει μαζὴ τῆς ἡ ἀστραπὴ καὶ διπλωμένη
σὲ φῶς μαζὴ τῆς φεύγει, στῆς γῆς τὰ τριλοβαθὰ
Ἄχ! Ναι! ἐκεῖ τῆς ἔπρεπε γὰ ταγή, ἀνάμεσα
στῆς φλόγες, βαθεῖά, ἡ σκληρὴ, ἡ ἀπιστη!

Καὶ τώρα, ἐλάτε πρωτοβρόχια, εἰς τὸν τόπο
ποῦ ἀφανίσθηκε ἔτσι ἔξαφνα! σιὰς βροχῆ, πέ-
φτετε ραπίδες, ποτίστε τὴ ξεροκαμένη γῆ, ἴσως
καὶ βγῆ ἓνα ἀγκάθι — σημάδι πῶς εἶνε ἐκεῖ
θαμμένη μιὰ σκληρὴ, μιὰ ἀπορη καρδιά.

3

Ὀνειρεμένα πρωτοβρόχια, οἷς παρηγοριά
μου μόνη, σὰς ἀνοίγω τὴν ἀσάρχη ἀγκάλιά
μου! Κλάψτε μαζὴ μου τῆς χαρᾶς τὴν ὀργάνια,
κλάψτε τὴ θλίψη καὶ τὸν πόνο κλάψτε. . .

ΟΙΜΗΣΟΥ! Φτε-
ρουγίζον τὰ ὄ-
νειρα γέρω σου οἱ
Μοῖρες κάτι λέγε,
ἀγρυπνοῦνε γιὰ
σὲ ἀγαπημένα μά-
τια: Κοιμήσου!

Ξαπλωμένη μὲ
τὸ λευκὸ σου φό-
ρεμα, μὲ κλειστὰ
τὰ μάτια σὰρ πε-
θαμένη μοιάζεις

Μὰ ἡ καρδιά σου ἀ-
ρήσυχη χτυπᾷ τὸ στή-
θος σου κάποιος πόθος
ἀναταράζει. Κοιμάσαι,
μὰ ἡ καρδιά πορεῖ. . .

Κοιμήσου! Γιατὶ σὰρ
χαϊδέψῃ τὸ μέτωπο σου
τῆς Ἀγῆς τὸ φῶς, θὰ
φύγουν καὶ ὄνειρα καὶ
Μοῖρες, καὶ σὰρ πεθα-
μένη πειὸ πολὺ θὰ μοι-
άζεις: Κοιμήσου!

Handwritten signature of the author.

Η ΕΙΚΩΝ ΤΟΥ ΜΟΝΑΧΟΥ

Ρουθβενς εύρισκετο εν τῇ αὐλῇ τῆς Ἰσπανίας, ὅπου ἠσχολεῖτο τότεν εἰς τὴν πολιτικὴν ὅσον καὶ εἰς τὴν ζωγραφικὴν καὶ ἐχαστοπαίκτηι μετὰ μεγιστάνων καὶ τοῦ πρέσβεως, ἐνῶ ταυτοχρό-

νωσῶς ἐξετέλει [μετὰ τῆς συνήθους αὐτῷ εὐχερείας διαφορῶς προσωπογραφίας καὶ εἰκόνας, ὅτε κατὰ τινα κυνηγετικὴν ἐκδρομὴν εἰς τὰ περὶ τῆς Βίλλα-Βιτσιόζα, συνοδευόμενος ὑπὸ δύο εὐγενῶν Ἰσπανῶν κατελήφθη ὑπὸ τοῦ σκότους τῆς νυκτός, ὡς ἐκ τούτου δὲ ἠναγκάσθη νὰ ζητήσῃ φιλοξενίαν ἐν τινι μοναστηρίῳ.

Μεθ' ὅλην τὴν κλίσιν αὐτοῦ πρὸς τὴν εὐμάρειαν καὶ τὴν πολυτέλειαν ὁ Ρουθβενς ἦτο ἀριστὰ καλλιτέχνης, ὥστε νὰ μὴ δυσαρεστηθῇ ἐκ τοῦ ἀπροσδοκῆτου συμβεβηκότος. Ἀλλὰ τῶν καλλιτεχνικῶν του τάσεων δὲν συμμετείχεον καὶ οἱ σύντροφοι αὐτοῦ, ἦτοι ὁ δὸν Ἐμμανουήλ Σερικὸ καὶ ὁ δὸν Φερνάνδος Δελέυθα, ἐνῶ δὲ ὁ πρῶτος συνδιελέγετο μετὰ τινος μοναχοῦ πρὸ τῆς θύρας τοῦ μοναστηρίου, ὁ δὸν Ἐμμανουήλ ἔλεγε μετὰ προφανοῦς δυσαρεσκείας :

— Ἡξεύρω ἐγὼ τί μᾶς περιμένει ἐδῶ μέσα. Ἐνα ἐλεεινὸν δεῖπνον, μία κακὴ νυχτιὰ καὶ αὐριον τὸ πρῶτ' ἡμέρας πτωχικὴ λειτουργία. Αὐτὰ, ὦ κύριε Ρουθβενς, ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι σὰς παρεσκευάσαμεν ἕνα δυσάρεστον περίπατον.

— Τουναντίον, εἶπεν ὁ Ρουθβενς μετ' ἀπερίττου ἀβροφροσύνης. Ἐγὼ ἀγαπῶ τοὺς μοναχοὺς, διότι προσεύχονται δι' ἡμᾶς. Ὅσον διὰ τὴν ὑποδοχὴν ἢ ὅποια μᾶς ἐπιφυλάσσεται, μὴν ἀνησυχῆτε, διότι δὲν μὲ γνωρίζετε, δὸν Ἐμμανουήλ. Ἐγὼ συνειθίζω νὰ ἐγείρωμαι μὲ τὸ φῶς τῆς αὐγῆς, ἀκούω τὴν λειτουργίαν, καὶ κατόπιν λιτοῦ προγεύματος — διότι ἡ πολλὴ τροφὴ βλάπτει εἰς τὴν ἐργασίαν — λαμβάνω τοὺς χρωστήρας μου. . .

Ὁ δὸν Ἐμμανουήλ, χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ, ἐκί- νει τὴν κεφαλὴν στεναζῶν.

***

Μετὰ μικρὸν, οἱ σφριγῶντες ἱππῶται ἀπήρχοντο εἰς τὴν μονήν, ὅπου οἱ καλόγηροι ἐν προθυμίᾳ ἀλλὰ καὶ συγχύσει ἐζήτουν ἐπανειλημμένως συγγνώμην, ἐνῶ ἐν τούτοις ἐδεικνύοντο λίαν περαιοποιητικοί.

Ὁ δὸν Ἐμμανουήλ ἔσχεν ὅ,τι καὶ προσέβλεψε : Δεῖπνον κακόν, νύκτα κακὴν καὶ λειτουργί-

αν πτωχικὴν, οὕτως ὥστε τὴν πρωΐαν τῆς ἐπιούσης, ἐν τῷ ἐκκλησιδίῳ τῆς μονῆς, θνήσκων ἐκ πείνης καὶ ὕπνου, ἐχασμᾶτο παρὰ τὸν Ρουθβενς, ὅστις βλέπων αὐτὸν δὲν ἠδύνατο νὰ συγκρατήσῃ τὸν γέλωτα.

— Αὐτὸ θὰ σὰς τὸ λογαριάσουν εἰς τὸ καθαρτήριον, τῷ ὑπεψιθύρισε.

— Εἶμαι βέβαιος περὶ τούτου, ἀπήντησεν ὁ δὸν Ἐμμανουήλ.

Εἶτα δὲ, ὑποδεικνύων τοὺς μοναχοὺς προσευχομένους ἐν τῷ ναῷ :

— Πιστεύετε, εἶπεν, ὅτι οἱ καλοὶ αὐτοὶ πατέρες μὲ φαίνονται παράδοξοι ;

— Καὶ μ' ὅλα ταῦτα ! . . . παρατήρησεν ὁ Ρουθβενς. Βλέπετε ἐκεῖνον ὅστις ἵσταται ἐκεῖ κάτω, πλησίον τῆς στήλης ;

— Ναί, ἀπήντησεν ὁ δὸν Φερνάνδος· ἐννοεῖτε τὸν ὑψηλὸν ἐκεῖνον μοναχὸν τὸν μελαγχροινόν; τὸν παρατήρησα. . . Τί θαυμασιὰ κεφαλὴ ! . . . Πρότυπον ἀγίου διὰ τὴν χρωστήρά σας, κύριε Ρουθβενς.

— Πράγματι· ἀλλὰ κυρίως μ' ἐκπλήσσει ἡ γαλήνη τὴν ὁποίαν ἀποπνέει τὸ πρόσωπόν του. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶνε εὐτυχής, φίλοι μου . . . πλέον ἴσως εὐτυχής· καὶ ἀπὸ τοὺς τρεῖς μας, διότι κανεὶς ἐξ ἡμῶν δὲν δεικνύει ὅμοίαν ἀταραξίαν καὶ ἰλαρότητα.

— Ναί, διέκοψεν ὁ δὸν Ἐμμανουήλ, ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁ μοναχὸς αὐτὸς, ἐάν γνωρίζῃ τί τὸν ἀναμένει εἰς τὸν ἄλλον κόσμον, οὐχ ἤττον ἀγνοεῖ ὅ,τι ἠδύνατο νὰ γνωρίσῃ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ . . . Ἐπομένως οὐδεμία δι' αὐτὸν λύπη, οὐδὲμία στενοχωρία.

Ὁ Ρουθβενς ἐδέχθη ὅτι ὁ φίλος του δὲν εἶχεν ἄδικον. Τῆς αὐτῆς ὁμοῦ γνώμης δὲν ἦτο καὶ ὁ δὸν Φερνάνδος.

— Ὁ καλόγηρός σας, εἶπεν, ἔχει τὸ ὕψος ἀνθρώπου ὅστις δὲν φαίνεται νὰ ἔφερε πάντοτε αὐτὸ τὸ ἔνδυμα. Ἐκ τῆς μορφῆς του καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ του συμπεραίνω ὅτι θὰ ὑπέφερε πολὺ, θὰ ἐπάλαισε, ὅλη δὲ ἡ φαινομενικὴ αὐτοῦ ἀταραξία θὰ εἶνε ἀποτέλεσμα φοβερᾶς ψυχικῆς τρικυμίας.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ λειτουργία ἔληξεν, ὅλοι δὲ ἐζήρχοντο τοῦ ναοῦ, ἐκτός τοῦ Ρουθβενς, ὅστις δὲν ἠκολούθησε τοὺς φίλους του.

— Ἐκεῖ κάτω, εἶπε, βλέπω μίαν εἰκόνα, τὴν ὁποίαν ἤθελον πολὺ νὰ ἐξετάσω ἐκ τοῦ πλησίον. Θὰ σὰς ἐπανεύρω εἰς τὴν τράπεζαν.

Ἐν τῇ τραπεζῇ ἀνέμειναν ἐπὶ πολὺ τὸν Ρουθβενς, ἀλλ' οὗτος δὲν ἤρχετο. Οἱ φίλοι του συνδιελέγοντο μετὰ τῶν φιλοξενούντων αὐτοὺς μοναχῶν, ὅτε τέλος, ἀνοιγείσης βιαίως τῆς θύρας, ἐπεφάνη ὁ Φλαμμανδὸς καλλιτέχνης.

Ἐφαίνετο κατενθουσιασμένος.

— Ποῖος ἐζωγράφισε τὴν εἰκόνα αὐτὴν ; ἀνέκραξε. — Ποῖος ἐζωγράφισε τὸν « Ἰησοῦν ἐν τῷ τάφῳ » τὸν ὁποῖον εἶδον εἰς τὴν ἐκκλησίαν σας ;

Καλοὶ μου πατέρες, εἰπέτε μοι ποῖος παρήγαγεν αὐτὸ τὸ ἀριστούργημα ;

Οἱ μοναχοὶ τεταραγμένοι πως ἔβλεπον ἐν σιγῇ Ἀλλὰ πρὸ τῆς ἐπιμονῆς τοῦ Ρουθβενς, εἷς ἐξ αὐτῶν εἶπεν ἐπὶ τέλους :

— Δὲν εἴμποροῦμεν νὰ σὰς εἴπωμεν τὸ ὄνομα τοῦ ζωγράφου.

Ὁ Ρουθβενς ἔδρακε τὰ χεῖλη ἀνυπομονῶν, εἶτα δ' ἀποτόμως ἠρώτησε :

— Ἡκούσατε ποτὲ νὰ γίνεταί λόγος περὶ τοῦ Ρουθβενς, πατέρες μου ;

Τὸ διάσχημον τοῦτο ὄνομα οὐδεμίαν ἐφάνη προξενήσαν ἐντύπωσιν εἰς τοὺς ἀγαθοὺς ἐκεῖνους ἀνθρώπους, ἤδη δὲ οἱ δύο εὐγενεῖς Ἰσπανοὶ προετίθεντο ν' ἀστευθῶσιν εἰς βάρος τοῦ φίλου των, ὅτε ὁ ὑψηλὸς καὶ ὠχρὸς μοναχὸς ἐν ὁ Ρουθβενς εἶχε παρατηρήσῃ ἐν τῷ ναῷ ἐπλησίασε πρὸς αὐτόν.

— Ἐγὼ ἤκουσα πολλὰ περὶ τοῦ Ρουθβενς εἶπε. Ἐλαβον μάλιστα τὴν εὐκαιρίαν νὰ θαυμάσω ὠραιότατα ἔργα τοῦ μεγάλου τούτου ζωγράφου, ὁ ὁποῖος ἐγεννήθη εἰς τὴν Κολωνίαν.

Οἱ λόγοι οὗτοι ἐξηγνήθησαν βραδέως καὶ σοβαρῶς. Ὁ Ρουθβενς ἀνέπνευσε πρὸς στιγμὴν τὸ ἄραμα τῶν ἐπαίνων τούτων, οἵτινες τῷ ἐφάνησαν ἐν τῷ λησμονημένῳ ἐκείνῳ ἐρημητηρίῳ ὅτι προήρχοντο μακρόθεν ὡς κρίσις τοῦ μέλλοντος, ὡς διαβεβαίωσις δόξης ἀσφαλούς, σταθερᾶς. . . Ἐμειδίασε.

— Ἐ, λοιπόν, πάτερ μου, εἶπεν. Σὰς ὀμιλεῖ ὁ ζωγράφος Ρουθβενς. Ἐλπίζω ὅτι τώρα δὲν θὰ μοὶ ἀρνηθῆτε τὸ ὄνομα τοῦ καλλιτέχνου, ὁ ὁποῖος σὰς λέγω ἐδῶ, παρρησίᾳ, ὅτι εἶνε ὅμοιός μου.

Ὁ μοναχὸς ὠχρίασεν, μετὰ βραχεῖαν δὲ σιγὴν ἀπήντησε διὰ φωνῆς ὑποκώφου :

— Ὁ ζωγράφος τῆς εἰκόνας αὐτῆς δὲν θὰ ζωγραφίσῃ πλέον ! . . .

— Ἀπέθανεν ;

— Ἀπέθανε διὰ τὸν κόσμον, ἐψέλλισεν ὁ πατήρ. Εἶνε μοναχός. . .

— Μοναχός ! Ὑψίστε Θεέ !

Ἀλλ' ὁ Ρουθβενς ἐπανέλαβε πάραυτα.

— Καὶ εἰς ποῖον μοναστήριον εὕρισκεται ; Δὲν πρέπει νὰ μείνῃ ἐν αὐτῷ. Θὰ ὀμιλήσω περὶ αὐτοῦ εἰς τὸν βασιλέα. . . Θὰ ὀμιλήσῃτε καὶ σεῖς, φίλοι μου. . . Δὲν ἔχει οὕτως ; Ὁ μοναχὸς πρέπει νὰ προσεύχεται, ἀλλὰ εἰς τοιαῦτος ζωγράφος πρέπει νὰ ζωγραφίσῃ. Ἀλλως τε δύναται καὶ νὰ συμβιβασθῇ ὁ ἄνθρωπος οὗτος τὰ θρησκευτικὰ του καθήκοντα μὲ τὸ δῶρον τὸ ὁποῖον τοῦ ἐχάρισεν ὁ Θεός.

Ἡδὴ δὲ ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς περιστοιχίζοντας αὐτὸν μοναχοὺς, ἀρηγήθη τὰ τοῦ βίου αὐτοῦ, τὰς ἐπιτυχίας του, τὰς ἐπιδόξους φιλίας, τὰς ὁποίας ὤφειλεν εἰς τὴν τέχνην του.

— Δὲν δύνασθαι νὰ φαντασθῆτε, τοῖς εἶπε, τί δύναται νὰ καταστῇ εἰς ζωγράφος ὅταν ἔχη τά-

λαντον, καὶ πόσον δύναται ν' ἀνυψωθῇ. Ὁ Θεὸς βλέπει τοὺς καλλιτέχνας εὐνοϊκῶς διότι εἶνε καὶ αὐτοὶ δημιουργοί, ὡς ἐκεῖνος. Ὁλόκληρος ἡ φύσις τοῖς ἀνήκει καὶ οἱ μεγαλύτεροι τῶν ἀνθρώπων τοὺς ἀγαπᾷ καὶ τοὺς θαυμάζουσι. Οὕτω καὶ ἐγὼ, ὅχι μόνον ἠδυνήθην μὲ τὸ χρῆμα τὸ ὁποῖον ἐκέρδισα διὰ τῶν χρωστήρων μου νὰ κτίσω ἐν Ἀμβέρσῃ ἐν ἀληθῆς μουσεῖον ἀριστουργημάτων σχεδὸν ἐν μέγαρον, πλήρες εἰκόνων, ἀγαλμάτων καὶ καλλιτεχνημάτων διαφόρων, τὰ ὁποῖα συνέλεξα ἐν τοῖς ταξιδίοις μου, ἀλλὰ πρὸς τούτοις ἔχω τὴν τιμὴν νὰ συγκαταλέγω μετὰ τῶν φίλων μου ὅλα τὰ μᾶλλον διακεκριμένα πρόσωπα τῆς Εὐρώπης. . . Ἐπιθυμῶ νὰ γνωρίσω τὸν ζωγράφον σας μοναχόν, διὰ νὰ τὸν συστήσω εἰς τὸν βασιλέα, σὰς βεβαίω δὲ ὅτι διὰ τῆς συστάσεώς μου θὰ γείνη λίαν εὐμενῶς δεκτὸς ἐν τῇ αὐλῇ. Ἐπειτα θὰ τὸν παραλάβω μαζὺ μου διὰ νὰ τῷ δεῖξω τὴν συλλογὴν μου. Θὰ τὸν παρουσιάσω ἐπίσης εἰς τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἀγγλίας. Ἐάν δὲ προτιμᾷ τὴν Ἰταλίαν ἤτις ἀφρονεῖ ἀριστουργημάτων, ἔχω πολλὰς ἐκεῖ σχέσεις καὶ θὰ ὀμιλήσω περὶ αὐτοῦ εἰς τὸν καρδινάλιον Ροσπιλιόζον, εἰς τὸν καρδινάλιον Κολόναν καὶ εἰς αὐτὸν ἀκόμη τὸν Πάπαν, διότι ὁ Πάπας εἶνε φίλος μου.

Οἱ μοναχοὶ ἔβλεπον τὸν Ρουθβενς ἐν ἐκπλήξει. Ἐκεῖνος δὲ ἐξηκολούθει ἐξαίρων τὰς σχέσεις, τὰς φιλίας του καὶ τὰ πλοῦτη.

Τέλος ἐπανήλθε καὶ εἰς τὴν εἰκόνα τῆς μονῆς, ἀποτεινόμενος δὲ πρὸς τὸν μοναχόν, ὅστις τὸν ἤκουσε σιωπῶν, ἀλλὰ συγκεινημένος καὶ τρέμων :

— Δὲν πρέπει, εἶπεν, ὁ μέγας αὐτὸς ζωγράφος σας νὰ μείνῃ εἰς τὸ μοναστήριόν του. Πρέπει τὰ τὸν ἰδῶ, νὰ τὸν συγχαρῶ καὶ νὰ τὸν ἀσπασθῶ, διότι τὸν θαυμάζω, ἀκούετε ; Ἐγὼ ὁ Ρουθβενς τὸν θαυμάζω. Ποῦ εἶνε ; Πῶς ὀνομάζεται ; Ἀπαντήσατέ μοι λοιπόν, ἀπαντήσατε.

Ὁ ὑψηλὸς μοναχὸς ἀνηγέρθη, τὰ ἡμιανοιγμένα του χεῖλη ὠχρίασεν, τὸ ἐκστατικὸν αὐτοῦ βλέμμα προσγλώθῃ ἐπὶ τοῦ Ρουθβενς, ἀληθῆς σκοτεινίας τὸν κατέλαβε, ὥσάν εὕρισκετο πρὸ τοῦ χεῖλους βαράθρου. Μετὰ τινα ὀ' ἐσχάτην ἀπόπειραν στραφεῖς ἐβάδισε βραδέως πρὸς τὴν θύραν. Ἐστῆ ἐπὶ τῆς φλιᾶς, αἰσθανθεὶς δὲ τὰς δυνάμεις αὐτοῦ ἐκλιπούσας κατέπεσεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἀφείς βαθὺν στεναγμόν.

Ἐδραμον πρὸς αὐτόν, τὸν ἀνήγειραν.

Ὁ Ρουθβενς, ἐν στιγμιαίᾳ ἐκλάμψει τὰ πάντα ἐνόησεν.

— Εἶνε αὐτός, ἀνεφώνησεν, εἶνε αὐτός.

Καὶ ἐπλησίασε μετὰ τῶν φίλων του, ἀλλ' ἤδη οἱ μοναχοὶ ἀπήγουν ἀναυδον τὸ σῶμα τοῦ ἀγνώστου. Ὁ Ρουθβενς ἠθέλησε νὰ τοὺς συνοδεύσῃ. Τὸν ἀπεμάκρυναν.

— Ἀφήσατέ τον, εἶπεν ὁ ἡγούμενος, νὰ ἀναλάβῃ τὰς αἰσθήσεις του. Ἐχει ἀνάγκην ἡσυχίας.

Ο Ρουβενς διέτρεχε με μεγάλα βήματα το κενωθέν ήδη εστιατόριον.

— Πόσον είμαι ευτυχής, έλεγε, διότι ήλθον εις αυτό το μοναστήριον!

Ο δόν Έμμανουήλ εφαινετο ώσαύτως κατηχαριστημένος.

— Τόν συνεκινήσατε πολύ, φίλτατε, είπεν ο δόν Φερνάνδος προς τόν Ρουβενς.

— Μέχρις ου αναλάβη, είπεν ο τελευταίος, έλθετε να θαυμάσητε την εικόνα του εις την εκκλησίαν.

Οι ευγενείς Ισπανοί ήττον γνωστοί της Τέχνης, αλλά πεποισμένοι εις την πείραν του Ρουβενς, απεθαύμασαν την εικόνα, ήτις ανεκηρύχθη ως άριστούργημα. Συνεφωνήθη δέ όπως γείνη λόγος περί του γράψαντος αυτήν εις τόν βασιλέα, θερμόν της καλλιτεχνίας προστάτην.

Αλλ' ενφ' εξήρχοντο του ναού, όπου επ' αρκετόν παρέμειναν, ο Ρουβενς είδε μοναχόν διερχόμενον πρό της θύρας.

— Πώς είναι ο μέγας καλλιτέχνης σας; τόν ήρώτησεν.

Αλλ' ο έρωτηθείς απήλθε χωρίς ν' απαντήσει.

— Αυτοί οι ρασοφόροι μάς περιπαίζουσι, είπεν ο δόν Έμμανουήλ.

— Έλοιπόν. Δεν θα εξέλθω απ' εδώ, χωρίς να επανίδω τόν συνάδελφόν μου, είπεν ο Ρουβενς. Θα τούς τόν πάρω. Δεν θα τούς άφισω να πνίξουν τοιοῦτον τάλαντον.

Εν τούτοις, παρατήρησεν ότι εν τῇ μονῇ έπεκράτει κίνησις ασυνήθης. Εκ του βάθους διαδρόμου τινος, μοναχοί επέστρεφον προς την εκκλησίαν, συνοδεύοντες την άγιαν μετάληψιν. Πλησιάσαντες δέ οι ξένοι είδον μικρόν δωμάτιον ανοικτόν, επί τινος δ' εν αυτῷ κλίνης ανεγνώρισαν εκ της θαυμασίας αυτού κεφαλῆς τόν ζωγράφον της εξόχου εικόνας.

Είχεν ώχραν την μορφήν και τούς οφθαλμούς κεκλεισμένους. Ο ήγούμενος ήτο γονυπετής πρό αυτού.

Την στιγμήν εκείνην ήχοι κώδωνος κρουομένου πενθίμως διέλυσαν την βαθείαν σιγήν της μονῆς.

Ο Ρουβενς και οι συν αυτῶ, έννοήσαντες ότι ο δυστυχής μοναχός απέθανεν, απεκαλύφθησαν και έγονυπέτησαν πρό της θύρας του κελλίου.

Όταν ήγέρθησαν, ο ήγούμενος πλησιάσας τοίς είπε:

— Δύναμαι να σας είπω τὸ ὄνομά του. Είς τόν κόσμον ελέγετο: Χαθιέρος Κολλάντης.

Και προσέθηκε:

— Με ὄλην την ταραχήν, την ὁποίαν του ἐπροξένησαν οι λόγοι σας, με ὄλην την ἐντύπωσιν της ζωῆς περιγραφῆς την ὁποίαν του ἐκάματε του λαμπροῦ βίου, τόν ὁποῖον θα διήρχετο ὡς ζωγράφος ἐν τῷ κόσμῳ κατώρθωσε να δειχθῇ ἀνώτερος της δοκιμασίας, την ὁποίαν ὑπέστη. Ἀλλ' ὁ ἀγὼν ήτο πολὺ ἰσχυρὸς και ἂν ἡ

ψυχὴ του ἐξήλθεν ἄθικτος, ἀλλὰ τὸ σῶμά του ήτο ἀσθενὲς και ὑπέκυψεν. Ο θάνατος ἐπῆρε τόν ἀδελφόν μας, ἀλλὰ δὲν τόν προκατέλαθε, διότι ἔσχε τὸν καιρὸν να ἔτοιμασθῇ καλῶς διὰ τὸ τελευταῖον ταξείδιον...

— Ὅποια ἀπώλεια! ὅποια δυστυχία! εἶπε στένων ὁ Ρουβενς. Ἡ δόξα θὰ ἔστεφε τὸ μέτωπόν του, ὁ κόσμος θὰ τόν ἐλάτρευε.

Ο ήγούμενος έμειδιάσεν αποδοκιμαστικῶς και δεικνύων δια του δακτύλου τόν οὐρανόν, είπε:

— Τώρα τόν αναμένει ἄλλος κόσμος, ὁ κόσμος της αἰώνιας δόξης.

Ο Ρουβενς στραφείς προς τόν Φερνάνδον, τῷ είπε χαμηλοφώνως:

— Ἄς ἐτοιμάσουν τὰ ἄλογά μας και ἄς φύγωμεν ἀπὸ αὐτόν τόν τάφον, διότι... ὑποφέρω... διότι πνίγομαι.

(Ch. Moreau—Vauthier)

Ἐν Σμόνη.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΟΝΤΖΑΛΙΑΔΗΣ

ΑΠΟ ΤΑ "ΠΑΝΟΥΡΑΝΙΑ"

ΜΙΑ ΚΑΡΔΙΑ

Εἶνε δικοί μου οἱ κόσμοι
Στὰ οὐράνια σκορπισμένοι,
Πάντα σ' αὐτοὺς πηγαινέι
Ἡ δόλια μου ψυχὴ.

Πάντα σ' αὐτοὺς πετάει
Λευκὸς-λευκὸς ὁ στίχος
Τῶν τραγουδιῶν μου ὁ ἦχος
Περίφανα ἀντηχεῖ.

Ὅ,τι ἀφ' τῆ γῆ ξεφεύγει,
Δικὴ μου εἶνε πατρίδα
Τῶν ἀστεριῶν ἢ ἀχτίδα,
Τοῦ ρόδου ἢ μυρωδιά.

Καὶ μεσ' στὰ οὐράνια πλάτη
Καὶ μεσ' στήν οἰκουμένην
Εἶνε μονάχα ξένη
Σ' ἐμένα μιὰ καρδιά.

ΜΙΑ ΨΥΧΗ

Γιὰ σὲ στὸν κόσμο τρέχω
Μὲ μάτια θολωμένα,
Παράτησα γιὰ σένα
Τὰ πλάτη τ' οὐρανοῦ.

Βυθίστικα στ' ἀστέρια,
Στὴ λάμψη, στὸ σκοτάδι,
Ἐζήτησα στὸν Ἄδην
Τὴ λευτεριά του νοῦ.

Λαχτάρισα γιὰ σένα
Κ' αἱμάτωσα τὸ σῶμα,
Κυλίστικα στὸ χῶμα
Καὶ σύρθικα στὴ γῆ.

Γιὰ νὰδρω τὴ ψυχὴ σου,
Στὴ συφορὰ μου ἐπῆρα
Τὴν καταχθόνια λύρα
Τοῦ Μεφιστοφελῆ.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ

ΠΡΟΤΟΜΗ Ν. ΛΥΤΡΑ.

Ἔργον γλυπτικόν Γ. Γακωβίδου.

SIC TRANSIT

Τῷ κ. Ἀγίῳ Δημητριάδῳ.

Εἰς τοῦ Τραπεζίτου.

— Πιστεῶ, κύριε, ὅτι ἐννοεῖτε τὴν θέσιν μου, διότι και σεῖς ἔχετε γυναῖκα και παιδιὰ.

— Ὄ, βέβαια, και ἐδοκίμασα ὄχι ὀλίγα ἀτυχήματα και στενοχωρίας. Ἐγνώρισα ἐκ τοῦ πλησίον τὴν δυστυχίαν, φίλε μου, και ὅταν ἰδῶ ἄνθρωπον πάσχοντα... σὲ βεβαιῶ, ραγίζεται ἡ καρδιά μου.

— Τοῦτο εἶνε φυσικὴ συνέπεια τῶν εὐγενῶν και φιλανθρώπων αἰσθημάτων σας.

— Καὶ τώρα;

— Τώρα, κύριε, ἐπὶ τὰ ὑπάρξεις περιμένουν να ζήσουν ἀπὸ τὰς χεῖράς μου και ἐγὼ πρό ἐνός ἔτους εἶμαι ἄνευ ἐργασίας και ἄνευ ἄλλου πόρου.

— Καὶ μένε, σὲ λυποῦμαι!...

— Προσπαθῶ ἔκτοτε να ἐπιτύχω ἐργασίαν τινά, ἐξήντηλα βαθμηδὸν πᾶν ὅ,τι ὑπελείφθη ἐκ της καταστραφείσης περιουσίας μου, ἐπώλησα και τὸ τελευταῖόν μου ἐπιπλον και τὸ τελευταῖόν μου σκεῦος και σήμερον εὐρίσκομαι εἰς τὴν ἐσχάτην ἀθλιότητα...

— Καὶ με τὴσῃ οικογένειαν... Καὶ μένε, πόσον θὰ ὑποφέρῃς!...

— Ἄ, κύριε, εἶνε ἀδύνατον να φαντασθῆτε, πόσον φρικῶδες μαρτύριον, πόσος θάνατος εἶνε διὰ τόν πατέρα, τὸ να βλέπῃ τὴν γυναῖκά του να σβύνη σὰν τὸ κερὶ ἀπὸ τὰς στερήσεις και τὰ

παιδιὰ του να μακραίνωνται σὰν τὰ λουλούδια τὰ ἀπόστια· να βλέπῃ ἐπερχομένας, ὡς ἀδυσωπῆτους Ἀρπυίας, τὰς φοβεράς της οικονομικῆς καταστραφῆς του συνεπείας και να μὴ δύναται να τὰς ἀποσβῆσῃ· να αἰσθάνεται περιφιγγόντα αὐτόν ἐπὶ μᾶλλον και μᾶλλον τὸν σιδηροῦν της ἀνάγκης κρῖκον και να μὴ δύναται να τόν θραύσῃ και να σώσῃ τὰ φίλτατά του. Ὄ, κύριε, δὲν εἶνε δυνατόν να ὑπάρξῃ ὀδυνηρότερα θέσις...

— Ἀλήθεια, καὶ μένε, εἶνε φοβερόν!... ἡ θέσις σου εἶνε δεινότης... Με συγκινεῖς, σὲ βεβαιῶ, πολὺ, ἀλλὰ τὸ κακόν εἶνε ὅτι δὲν δύναμαι δυστυχῶς να σοῦ χρησιμεύσω εἰς τίποτε... Αἱ περιστάσεις εἶνε τὸσον δύσκολαι... Περισοχιζομαι ἀπὸ τὰσας ἀνάγκας... Εἶμαι τὸσον στενοχωρημένος...

— Συγγνώμην, κύριε, με παρεξηγεῖτε. Δὲν ήλθον ἐδῶ διὰ να ἐπαιτήσω, οὐδ' ἐφантаζόμεν ὅτι θὰ μ' ἐνομιζατε ἱκανόν να καταπέσω εἰς τοιοῦτον ἐξευτιλισμόν. Διὰ τοῦ κόπου και τοῦ ἰδρωτός μου ζητῶ να θρέψω τὰ παιδιὰ μου και να ἐπανεέλθω εἰς τὴν προτέραν θέσιν μου. Ἐδῶ ήλθον, ὅπως σὰς παρακαλέσω να μοῦ δώσητε μόνον ἐργασίαν και τίποτε ἄλλο. Προσλάβατέ με εἰς τὴν ὑπηρεσίαν σας, κύριε. Ἀναλαβάνω ὅ,τι ὀήποτε θέλετε. Ἐὰν με εὕρητε ἀνίκανον διώξατέ με. Ἡ χρηστότης μου σὰς εἶνε γνωστή· τὴν φιλοπονίαν μου θὰ τὴν ἰδῆτε εἰς τὸ ἔργον. Δώσατέ μου ἐργασίαν και θὰ πράξῃτε τὴν μεγαλητέραν εὐεργεσίαν της ζωῆς σας. Τὴν ἐργασίαν αὐτὴν σὰς ζητῶ ὡς ἐλεημοσύνην.

— Ἀλλὰ ποῦ να τὴν εὕρω...

— Ποῦ να τὴν εὕρητε!... Σεῖς, ὁ ὁποῖος εἶσθε τὸσον ἰσχυρός, σεῖς, ὁ ὁποῖος ἔχετε μέρος εἰς τὰσας ἐπιχειρήσεις; σεῖς ὁ ὁποῖος διευθύνετε τὰσας Ἐταιρείας;...

— Καὶ με τοῦτο, τί; Νομίζεις ὅτι ἔχω καμμίαν δύναμιν ἐκεῖ; Πλάνη, φίλε μου, τίποτε δὲν μοῦ περνᾷ. Ἄλλως ἔχομεν τὰσας ἀπαιτήσεις... τὰσας πολιτικὰς ὑποχρεώσεις...

— Ἀλλ' ἡ ἰδικὴ μου περίπτωσις, κύριε, εἶνε ἐξαιρετικὴ και ἡ ἀνάγκη ὑπερτέρα πάσης ἄλλης.

— Τὸ βλέπω, καὶ μένε, και συμμερίζομαι πληρέστατα τὴν θέσιν σου, ἀλλὰ τί να σοῦ κάμω... Ἄν εἶχες τοῦλάχιστον καμμίαν σύστασιν...

— Ἐνόμισα ὅτι ἐπαρκῆς σύστασις εἶνε τὸ ἄμεμπτον παρελθόν μου, αἱ γνώσεις και ἡ ἱκανότης μου. Ἦλθον δὲ με τὴν πεποίθησιν ὅτι μία τὸσον μεγάλη ψυχὴ, της ὁποίας συχνὰ ὁ τύπος δημοσιεύει τὰς ἀγαθοεργίας, προθίμως θὰ συνέδραμεν ἕνα ἄξιον και τίμιον οικογενειαρχὴν ζητοῦντα ἐργασίαν.

— Τὸ ήθελα, καὶ μένε, ἐξ ὄλης ψυχῆς, ἀλλὰ, σοῦ εἶπα, ἡ θέλησις μόνη δὲν ἀρκεῖ, χρειάζεται και δύναμις.

— Δύναμιν ἔχετε περισσοτέρα παντός ἄλ-

λου και γνωρίζω καλώς ότι, εάν ήθελατε, διά μιας λείψατέ με θά είδατε την ζώνη και την ευτυχίαν εις ολόκληρον οικογένειαν. Προς Θεού, κύριε, λυπηθήτε τα παιδιά μου λυπηθήτε την δυστυχή γυναϊκά μου, ήτις υποφέρει τα πάνδεινα, και μη μου άρνηθητε αυτήν την λείψιν.

— Μα σου είπα ότι δεν ήμπορώ να κόμω τίποτε... Αδίκως με στενοχωρείς.

— (Θεέ μου, είνε ακατάπειστος!) Με αποπέμπετε λοιπόν άπρακτον και σεΐς;... Άλλ' ή άπροσδόκητος; αυτή άποποιήσις με άπελπίζει, κύριε...

— Δεν είνε λόγος να σε άπελπίση ή ιδιική μου άδυναμία. Νέος είσαι κινήσου, έργάσου... Εγώ δεν είμαι τό πάν' πήγαινε και εις κανένα άλλον.

— Άλλοίμονον! Άφ' ότου είμαι άνευ εργασίας, αυτό πράττω διαρκώς. Πολλούς ήκέτευσα, πολλούς εξελιπάργα, άλλ' όλοι μου άπήντησαν τα αυτά μου έκλεισαν την θύραν άστοργότατα και με έστειλαν εις κανένα άλλον. Φεΰ, κύριε, δεν έχει οίκτον ό έγωισμός, ό πλούτος καθιστά τον άνθρωπον και γρανίτου σκληρότερον.

— Ε, βέβαια, δεν ήμπορεί να ήνε όλος ό κόσμος καλός φυσικά εις την κοινωνίαν θά άπαντήσης και κακός, αλλά τί να κάμης, πρέπει να παλαίσης... Αυτό θά είπη βιωτικός άγών... Άρκεί όμως να έχης θάρρος, ύπομονήν και ή τρικυμία θά παρέλθη.

— Έχετε δίκαιον, κύριε. Σας εύχαριστώ διά την συμβουλήν, με την όποιαν με έφοδιάζετε είνε πολυτιμωτάτη δι' έμέ. Θά την μοιράσω τό βράδυ εις τα παιδιά μου και θά κοιμηθούν αναπαυμένα. Θά είπω δέ εις αυτά ότι την θρησκευτάτην αυτήν τροφήν τείς παρέχει εις πλουσιώτατος κύριος, όστις ήρήθη μεν να δώση εις αυτά τον έπιούσιον με τό άζημίωτον, άλλ' όστις θά έδαπάνη πολλάς χιλιάδας χάριν άπλής έπιδειξέως, θά υπεβάλλετο εις πᾶσαν θυσίαν, εάν έπρόκειτο να διαφρημισθῆ υπό των έφημερίδων, και προς έμέ αυτόν θά έφέρετο δουλοπρεπέστατα, εάν τῷ παρουσιάζον σημείωσιν κανόνος ίσχυροϋ ή καμμιάς κυρίας. Ο Θεός, κύριε, να σας κόμη άνθρωπον! Χαίρετε.

— Ω, αναιδέια!!!... ω, θρασύτης!... Να με ύβρίση μέσα εις τα γραφεϊά μου!... Άλλά πταίω εγώ, ό όποιος του έκαμα την τιμήν να όμιλήσω μαζί ή του, και του έπέτρεψα να λάβη τόσον θάρρος ενώπιόν μου! Γιάννη, Γιάννη! Άν επανέλθη άλλοτε αυτός ό όχληρός που έξήλθε τώρα, δεν είμαι εδώ ήκουσες, ό,τι και άν σου είπη, δεν είμαι εδώ.

ΕΙΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΕΥΤΟΥ.

— Φίλε μου, μ' έλύπησες κατάκαρδα με αυτά που μου είπες. Σε βεβαιώ, οϋτε έφανταζόμην ότι είχες περιέλθει εις τοιαύτην κατάστασιν.

— Έκρυπτα την θέσιν μου, δια να μη χάσω την ύπόληψίν μου.

— Λυπούμαι... τῇ αληθεία, λυπούμαι πολύ. Άνθρωπος με τόσην άξίαν, με τόσην ικανότητά!...

— Εύχαριστώ. Ακριβώς διότι έγνωρίζω ότι είχατε κάποιαν τινα ύπόληψιν προς έμέ, έτόλμησα να έλθω και να ζητήσω την συνδρομήν σας.

— Α, έπέτυχες! Δυστυχώς, φίλε μου, μ' εύρηκας χωρίς λεπτό.

Άλλά δεν έννοώ τοιαύτην συνδρομήν. Δεν ήλθα να έπαιτήσω έργασίαν ζητώ. Άν μου είδατε μιαν θέσιν, τό ζήτημα θά έλύετο και τα παιδιά μου θά έσώζοντο από την πείναν.

— Δυστυχώς δεν μου κόμουν τίποτε, φίλε μου. Άν είξευρες εις ποίαν δυσχέρειαν με έχει φέρει ή κυβέρνησις... Με εξέθεσαν άπέναντι των πολιτικών μου φίλων, προς τους όποιους έχω τόσας ύπεχρεώσεις και σήμερα οι περισσότεροι είνε δυσηρηστημένοι μαζί μου. Και είξεύρεις τώρα συ ποίαν σημασίαν έχει αυτό. Α, θά ήνε δυσχερής, πολύ δυσχερής ή θέσις μου εις τας προσεχείς έκλογάς.

— Άν όμως έλέγατε εις τον Υπουργόν περι ποίου ανθρώπου πρόκειται και πείον υπάλληλον ή άποκτήση ή ύπηρεσία, ενῶ συγχρόνως θά σωθῆ μιαν οικογένεια...

— Χα χά, χά! Τους μέλει αυτοὺς δια τοιαύτα πράγματα; Μιλείς τώρα, σαν παιδί μιλείς. Μα δεν τα ξεύρεις τώρα συ αυτά, άνθρωπος με τόσην πείναν; Άνευ συμφέροντος κόμουν τό παραμικρόν; Δεν βλέπεις τί γίνεται κάθε μέρα; Συνεισφέρεις, τους ύπηρετείς κομματικώς, κερδίζουν από σένα; Είνε εις τας διαταγάς σου. Δεν συνεισφέρεις; Έχε όσην άξίαν και ικανότητα θέλεις, οϋτε γυρίζουν να σε ίδουν.

— Άλλ' είνε δυνατόν να είνε τόσον σκληρός ένας Υπουργός, όταν του είπητε...

— Μπα, και σκληρότερος ακόμη. Δεν τον παρακάλεσα εγώ να διορίση τον υιόν ενός των καλλιτέρων κομματάρχων μου, του μεγαλύτερου σταφιδοκτῆμονος της Επαρχίας μου και μου ήρήθη;

— Άλλά δεν είνε τό αυτό...

— Τό αυτό και χειρότερο, διότι δια της άρνήσεώς του μου δώκει φίλον, ό όποιος μου βαρύνει πολύ. Ξεύρεις εσύ τί αξίζει ένας κομματάρχης με ψήφους και με παράδες.

— Άν όμιλούσατε εις τον Πρωθυπουργόν...

— Είς αυτόν ίσα ίσα δεν ήμπορώ να όμιλήσω, διότι έχομεν έλθει εις προσωπικότητα ακριβώς δι' αυτά τα ζητήματα και μου φαίνεται ότι ταχέως θά τους άφήσω ύγειαν. Και άν είξευρες πόσην έπιθυμίαν είχα να σου φανώ χρήσιμος και με πόσην χαράν θά τό έκαμνα, όχι δι' άλλον λόγον, αλλά διότι είσαι άνθρωπος άξιος, πάσης ύποστηρίξεως και αναξιοπαθείς.

— Άν όμιλούσατε εις κανένα άλλον φίλον σας...

— Και εις ποιον; έχω κανένα; που να τον εύρω; Άχ, να είξευρες πόσον είμαι άπογοητευμένος, φίλε μου, από την πολιτικήν ίσα ίσα δι' αυτούς τους λόγους!

— Άλλά σεΐς έχετε τόσην δύναμιν... τόσας σχέσεις...

— Όλα είνε φαινόμενα, φίλε μου, εις αυτόν τον τόπον! Φωνάζουν έξω ότι έχω έπιρροήν, ότι πέρων ρουσφέτια, ότι αναμειγνύμαι εις έπιχειρήσεις, τό ξεύρω, τα φωνάζουν, και όμως ίδου ή πραγματικότητα; Έρχεται μια στιγμή να φανώ χρήσιμος εις ένα φίλον αγαπητόν, ό όποιος και θά με ικανοποιήση όπου τον συστήσω, και μου είνε άδύνατον. Δι' αυτό δεν βλέπω την ωραν πότε ν' άποσυρθῶ άπ' αυτό τό άχαρι στάδιον.

— Ωστε είνε άπελπισία πλήρης;...

— Από τοϋτο βέβαια. Άν με νομίζης χρήσιμον εις άλλο τίποτε, είμαι προθυμώτατος να μη διατάσης καθόλου σε παρακαλώ μάλιστα.

— Άλλ' εις τί πλέον να μου χρησιμεύσητε, άφου μου άρνήσθη την ζώνη; Όταν αποθάνω δεν θά έχω ανάγκην από τίποτε.

— Να αποθάνης; Τί άνοησία είναι αυτά; Δεν έπιτρέπεται εις άνθρωπον σαν και σε να σκέπτεται τοιαύτα πράγματα. Δεν είξεύρεις ότι ή ζωή του ανθρώπου είνε διαρκής πάλη; Όλοι έμμεθα βιοπαλαισταί, αλλά δεν άπελπιζόμεθα. Είξεύρεις τί υπέφερα εγώ δια να φθάσω εως εδώ; ποίους πολιτικούς διωγμούς υπέστην, ποιον άποκλεισμόν μου έκαμαν, πόσα προσκόμματα υπερέπηδησα;...

— Ετρωγαν όμως τα παιδιά σας κατ' αυτό τό διάστημα.

— Ε δεν σου λέγω τό εναντίον. Δόξα τῷ Θεῷ, δεν έστερηθήσαν ως τώρα τα παιδιά μου...

— Τα ιδικά μου όμως τρώγουν συμβουλές και ένδιαφέρον. Χα, χά, χά! Χαίρετε, φίλε μου... ακριβέ μου φίλε! Πρίν φύγω όμως θά σου δώσω και εγώ μιαν συμβουλήν: Μη παίζε με τους δυστυχείς, διότι είνε πιθανόν να γείνης δυστυχέστερος.

— Φαίνεται ότι δεν είνε καλά εις την ύγειαν του ό άνθρωπος... Γιώργη! Αυτή είνε σημαίσις διαφόρων μεταβολών. Να την δώσης εις τον υιόν τον Υπουργόν και να είπης ότι είνε επείγουσαι και ότι τον παρακαλώ να γείνουν όσον τάχιστα.

ΕΙΣ ΤΟΥ Ίεράρχου

— Αυτή είνε ή εξομολογήσις μου, πανιερώτατε. Έξ όσων σας διηγήθην συμπεραίνετε τώρα πεία φοικιώδη βάσανα ύφίσταμαι, αγωνιζόμενος να συντηρήσω εκ των ένόντων την πολυμελή οικογενειάν μου. Έκάστη ήμέρα είνε δι' έμέ και δια την δυστυχή σύζυγόν μου ήμέρα μαρτυρίου, εκάστη ώρα, είνε ώρα πικρίας και πόνου. Μετά τας περιπετειάς αυτάς, περιπεσόντες εις την έ-

σχάτην ένδειαν, κατηντήσαμεν εις μιαν τρώγλην. Εκεί, κρυπτόμενος από τον κόσμον διότι τον έντρέπομαι, διέρχομαι τας ήμέρας της φαρμακευμένης ζωής μου, κλαίων την μοϊρά μου και καταρόμενος την ωραν της γεννήσεώς μου.

— Δεν κόμνεις καθόλου καλά αυτό είνε άμάρτημα.

— Ας με συγχωρήση ό Θεός, πανιερώτατε, άλλ' ύπάρχουσι και βάρη υπέρτερα των δυνάμεων του ανθρώπου, ύπάρχουσι και θλίψεις, εις τας όποιας δεν άντέχει ή καρδιά.

— Πρέπει να έχης ύπομονήν.

— Έχω πολλήν και απόδειξις τούτου είνε ότι ύπάρχω ακόμη. Άλλ' όταν, κατάκοπος, έξηυτελισμένος, άπογοητευμένος, έπιστρέφω την έσπέραν εις την τρώγλην μου με τα δάκρυα 'στα μάτια και τα χείλη κατάξηρα και βλέπω τά ράκη τα καλύπτοντα τα ριγούντα και άποστεωμένα μέλη της πολυπαθούς μητέρας και βλέπω την άπόγωσιν την άποτυπωμένην επί της στυγνήςμορφής της και την πικρίαν την σφραγίζουσαν τα λευκά χείλη της, και βλέπω των παιδιών τα χλωμά και πικραμένα προσωπάκια με τους μελανούς κύκλους εις τα μάτια να τριγυρίζουν δειλά δειλά και να μου λέγει ή παραπονετική φωνή των:— «Γιατί, πατέρα, σ' έμας δεν έφερες τίποτε; ό γείτονας έφερε χίλια πράγματα» 'στα παιδιά του, συ δεν μας αγαπάς; έμας; Πεινάμε, πατέρα' γιατί δε μας αγαπάς;» τότε, πανιερώτατε, ή μάχαιρα, που σχίζει τα σπλάγχχνα μου, εισδύει βαθύτερα, ό πόνος μου γίνεται οξύτερος και ή οδύνη μου μεγαλειότερα, ή αγανάκτησις με πνίγει και... χάνω την ύπομονήν, μαύραι και άπαίσια ιδέαι σκοτιρίζουσι τον νουν μου και δεν είμαι πλέον κύριος έαυτού.

— Πρέπει να έχης θάρρος και να ύποφέρης γενναίως την δυστυχίαν. Ο Θεός είνε μέγας' έλπικε εις αυτόν και προσεπάθει να εξέλθης εκ της δοκιμασίας, εις την όποιαν σε έθεσεν, άξιος της εύλογίας αυτού.

— Συγγνώμην, πανιερώτατε, άλλ' ό κόσμος μου έχει δώσει τόσας συμβουλές από ενός έτους, ώστε ή ράχη μου εκυρτώθη υπό τό βάρος των. Ίσως είνε άπρεπές ό,τι είπα άλλ' έκαρέστην, ακούων άδιαλείπτως στερεοτύπους συμβουλές και τετριμμένας παρηγορίας, αί όποια εν τῇ πράξει δεν παρέχουν κανέν όφελος, άφου οϋτε τρέφουν, οϋτε ένδύουν. Εγώ, πάτερ μου, διωγμένος από τους έγωλάτραις πλουσίους, οι όποιοι έχουν καρδίαν χαλυβδίνην, έγκαταλειμμένος από τους αλαζόναις ισχυρούς, οι όποιοι δεν έχουν άλλο αίσθημα από την κενοδοξίαν των, περιφρονημένος από τους φίλους μου, οι όποιοι δεν έχουσι πλέον κέρδος τι από άνθρωπον δυστυχήσαντα, έστεργόμενος τα πάντα, ήλθον εδώ να ζητήσω, όχι συμβουλήν, αλλά την προστασίαν σας. Σας ήνοιξα την καρδίαν μου, σας εξομολογήθην τας

— Θλίψεις και τὰς περιπετείας τῆς ἀθλιας ζωῆς μου, σὰς περιέγραψα τὴν ἀπελπιστικὴν κατάστασίν μου καὶ τώρα ἀπὸ τὸ πατρικὸν ἐνδιαφέρον καὶ τὴν μέριμναν ὑμῶν ἐξαρτῶ τὸ μέλλον τῆς πενομένης οἰκογενείας μου.

— Τὸ ἐνδιαφέρον τὸ ἔχω, χριστιανέ μου, ἀλλὰ τί εἴμπορῶ νὰ κόμω ἐγώ, πῶς νὰ σοῦ χρησιμεύσω;

— Πολὺ εἴμπορεῖτε νὰ μοῦ χρησιμεύσετε, ἂν θέλετε.

— Μὰ πῶς ; . . .

— Σὰς εἶπα· εἰργάσθη ὅσον μοι ἦτο ἀνθρωπίνως δυνατόν, ἀλλὰ πόρον ζωῆς δὲν ἐπέτυχα. Ἐργασίαν ἐζήτησαν, ἀλλ' ἐνῶ πάντες ὡμολόγησαν τὰ πλεονεκτήματά μου, εἰς πάντας ἤμην ἀχρηστος καὶ πάντες μ' ἐδίωκον, ὡς κακοποιὸν ἀπαιτοῦντα τὴν περιουσίαν των διότι δὲν εἶχον θεῖον Ἐκατομμυριοῦχον ἢ προστάτην ἐπίσημον. Τώρα σεῖς εἰσθε τὸ τελευταῖον ἄσουλόν μου. Βοηθήσατέ με, πάτερ μου· ἡ συνδρομὴ σας θὰ σώσῃ ὅλους μας· δι' αὐτῆς θὰ δυναθῶ νὰ ἐπιτύχω εὐκόλως, ὅ,τι δὲν ἠδυνήθηκα νὰ κατορθώσω μόνος μου.

— Πάλιν τὰ ἴδια! . . . Μὰ τί θέλεις νὰ σοῦ κόμω ἐγώ ; . . . ἕνας παπᾶς ; . . . Τί θέλεις . . . νὰ σοῦ κόμω ; !!

— Θυμῶνεται, πανιερώτατε, διότι ἕνα πρόβατον ἐτόλμησε νὰ ζητήσῃ τὴν ὑποστήριξίν σας;

— Ὅριστε! . . . τὴν ὑποστήριξίν μου! . . . Ἄλλο ποῖαν, εὐλογημένη ἄνθρωπε ; . . . τί ὑποστήριξίν ; . . . Εἶπέ μου, δεῖξε μου, τί νὰ κόμω ;

— Νὰ θυσιάσητε δύο μόνον λέξεις σας, μεσολαβῶν, ὅπως μοι δοθῇ μία δημοσία θέσις ἢ ἰδιωτικὴ ἐργασία διαδήποτε. Ὅπου ὁμιλήσητε σεῖς, θὰ εἰσακουσθῆτε, ἐνῶ ἐγώ . . .

— Ἄλλ' αὐτὰ τὰ πράγματα, χριστιανέ μου, εἶνε δουλειὰ τῶν βουλευτῶν· ἐγὼ δὲν εἶμαι ἀρμόδιος . . .

— Εἰσθε ἀρμοδιώτατος παντὸς ἄλλου, πανιερώτατε, ἀλλὰ δυστυχῶς . . .

— Τί θέλεις νὰ εἰπῆς μ' αὐτό ; Μήπως ἔχω ἐργασίαν νὰ σοῦ δώσω καὶ δὲν σοῦ δίδω ;

— Σὰς εἶπα ὅτι εἴμπορεῖτε νὰ ἀπαιτήσητε νὰ μοῦ δώσουν ἐκεῖνοι ποῦ ἔχουν.

— Μὰ δὲν εἴμπορῶ νὰ ἀναμιχθῶ ! . . . Δὲν μοῦ τὸ ἐπιτρέπει ἡ θέσις μου, πῶς νὰ σοῦ τὸ εἰπῶ ; . . .

— Ἡ θέσις σας ὄχι μόνον σὰς ἐπιτρέπει, ἀλλὰ καὶ σὰς ἐπιβάλλει νὰ ἐργασθῆτε διὰ μίαν πάσχουσαν οἰκογένειαν, διότι καθήκον καὶ προορισμὸν ἔχετε τὸ νὰ βοηθήτε τοὺς πάσχοντας καὶ νὰ περιθάλπητε τοὺς ἀπροστατεῦτους. Καὶ λυπούμαι ἀκούων ἀπὸ τὸ στόμα ἀντιπροσώπου τοῦ Χριστοῦ τοιαύτας ἀντιρρήσεις εἰς τοιαύτην αἰτησίαν. Ἀλλὰ φαίνεται ὅτι καὶ ἐδῶ ἀπητοῦντο συστάσεις . . .

— Ἐ, φίλε μου, ἐξήγηες τῶν ὀρίων σου, ὑπὲρ τὸ δέον παραφέρεσα.

— Ὅταν ἀπηλπισμένοι ἀπὸ τὴν σκληρότητα τῶν κοσμικῶν, προσφεύγω ἐδῶ, εἰς τὸν φυσικὸν προστάτην καὶ ἀντιλήπτορα τῶν ἀδυνάτων μετὰ τὴν κρυφὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ εὕρω ἀγάπην καὶ στοργήν, καὶ σεῖς, ἀντὶ νὰ μὲ βοηθήσητε, μοὶ φράσατε καὶ τὴν ἐσχάτην διέξοδον, εἰς τὴν ὁποῖαν ἐστήριξα τὰς ὑστάτας ἐλπίδας μου, ἔχω ἄδικον ἂν ἀγανακτῶ ; Ἴδου ὅτι τώρα δὲν μοῦ ἀφίνετε ἢ δύο ὁδοὺς : νὰ ἐπαιτήσω ἢ νὰ κλέψω διὰ νὰ ζήσω· τι θέλετε νὰ κόμω, πανιερώτατε ;

— Ν' ἀφήσης τὴν ρητορικὴν εἰς τοὺς δικηγόρους καὶ νὰ πᾶς νὰ βρῆς δουλειά.

— Ἐν τούτοις ὄχι· ἱερέρχης, ἀλλ' ὁ ἀπλούστερος κληρικὸς ἄλλου δόγματος, οὔτε θὰ ἐφέρετο, οὔτε θὰ μοὶ ὠμίλει τοῖουτοτρόπως.

— Ἄν εἶνε καλλίτεροι ἐκεῖνοι, τότε πήγαινε εἰς ἐκεῖνους.

— Κατάρρα ! ! . . .

— Τὸν ἀναιδέστατον !!! Εἶδες ἐκεῖ προπέταιαν ! . . . Νὰ μὲ κατασυγχίσῃ ὁ κατάρρατος! . . . Εἶδες ἀσέβειαν ! . . . Δι' αὐτὸ καὶ ὁ Θεὸς ἐσήκωσε τὸ χέρι του . . . Ἄ, τὸν κατηραμένον ! — Διάκο, Διάκο ! Εἶνε ἐτοιμὴ ἡ ἄμαξα ; Θέλω νὰ ἀναπνεύσω ὀλίγον.

(Ἐπιταί τὸ τέλος)

ΗΛΙΑΣ ΚΑΠΕΤΑΝΑΚΗΣ

ΕΛΕΝΗΣ ΒΑΚΑΡΕΣΚΟ

ΤΟ ΧΕΡΙ ΣΟΥ

Τὸ φλογισμένο χέρι μου τὸ χέρι σου, ἂν χαϊδεύῃ τὰ βελουδένια δάκτυλα ἂν στὰ δικά μου πέσουν, ἀσβεστη φλόγα ἐρωτικὴ μὲ μιὰς μὲ κυριεύει καὶ μύρια ἀόρατα δεσμά μὲ σέρνουν νὰ μὲ δένουν

Σὰν τρέμω, νὰ τὸ χέρι σου, μὲ μιὰς μὲ καταπίθει κι' ἐλπίδα ὀπλίζει τὴν καρδιά καὶ πολεμῶ τὴ χτίση· τόσες πληγὲς ἀγιάτρευτες ποῦ φέρνω μὲς· στὰ στήθη νὰ τίς γιαιτρέψῃ αὐτὸ μπορεῖ, χωρὶς νὰ τίς ἀγγίξῃ.

Σὰν ὑποφέρω, τοῦ χεριοῦ τὰ χάρδια ποῦ δὲν παύουν στὸ εἰρηνεμένο μέτωπο πλανῶντας ἀγαλινὰ κι' ἀπὸ ντροπὴ τὰ μάγουλα τὰ χλωμισμένα ἀνάδουν σὰν τὴν αὐγὴ ποῦ δώκαμε τὰ πρώτὰ μας φιλιὰ

Τὸ χέρι σου τὴν πρώτη μου μοῦ φέρνει τὴν ἀπάτη, καὶ δὲ μὲ μέλει, κι' ἡ ψυχὴ δὲ θέλει νὰ το ξέρῃ σ' ὄποιο τρισκόταδο ἂν βρεθῶ καὶ σ' ὄποιο μονοπάτι, φτάνει ἂν μπορούσα ἀδιάκοπα νὰ σὲ κρατῶ ἀπ' τὸ χέρι.

Μετέφρασε Ν. Α. ΖΑΧΑΡΙΟΥ

ΑΠΟ ΤΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟΝ ΜΟΥ

Ἐπιτρέπεται ταχύτερον τῆς φαρτασίας. Ἡ διαμαρτύρησις μιᾶς . . . συναλλαγματικῆς.

Τότε ὁ ἔρωσ εἶνε λογικός, ὅταν εἶνε . . . τρελλός.

Καὶ τὰ ὠραιότερα μάτια εἶνε ἀσχημα, ὅταν τὰ βλέπομεν καὶ δὲν μᾶς βλέπουν.

ΔΙΚ

ΣΗΜΑΝΤΡΑ,

ΠΟΥ ΝΑΣΑΙ :

Ποῦ νᾶσαι, ὦ κύμα ποθητό, ποῦ σε προσμένω νὰ με πάρης, 'ς τὴν κορυφὴν σου νὰ ὑψωθῶ τρανὸς τοῦ πόντου καβαλλάρης ;

Ποῦ νᾶσαι, ὦ χέρι θεϊκό, 'ς τὰ ἐρέβη, ποῦ βογκοῦν ἐμπρὸς μου, νάναψης ἀσβεστον θαυλό, νὰ σπείρης λάμψι ἐνθέου κόσμου ;

Ποῦ νᾶσαι, ὦ πνεῦμα εὐλογητό, μὲ φῶς ζωῆς νὰ με φιλήσης καὶ 'ς τὸ λιμάνι, ποῦ ποθῶ, ἀτρόμητον νὰ με ὀδηγήσης ;

Ο ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΤΗΣ ΤΩΝ ΣΟΔΟΜΩΝ

Διαβαίνει ἀπὸ τὰ Σόδομα τραγουδιστὴς καὶ 'ς τὰ συντρίμια σπέρνει παρθένα νεκρολούουδα— ὄση εὐσπλαχνία 'ς τὴν καρδιά του φέρνει.

Καὶ οἱ ἀστρῆδες τρυγῶν του τὰ φτερωτὰ του ἀρπάζουνε λουλούδια καὶ τὰναλουῦνε 'ς τὸ ἀπειρο καὶ γίνονται ἀγγελόφωνα τραγούδια.

Διαβαίνει ὁ τραγουδιστὴς καὶ ἀναγαλλιάζουνε 'ς τὸ λάλημά του ὅλοι οἱ καμμένοι ἀμαρτωλοὶ καὶ χαιρετοῦν τὴν ὄψιν τοῦ Ἀθανάτου.

ΨΥΧΕΣ

Κάποιες ψυχὲς λευκὲς πετοῦν 'ς τὴν μὴν ἀπέραντη ἐρημίᾳ κέχουν φτερά τους στραφετέρᾳ τῆ μελωδία.

Καὶ λαχταρίζοντας ζητοῦν γαλήνιον δάσος καὶ ἀνθισμένο, νάναπαυθοῦν, νὰ ὀνειρευθοῦν, νὰ εἰποῦν τραγούδι μαγεμένο.

Κάποιες ψυχὲς περίλυπες 'ς τὰ σκότη κλαῖν καὶ ξεψυχοῦνε καὶ τὸν καυμὸ τους τὰ βροντὰ καὶ οἱ θάλασσες ἀντιλαλοῦνε . . .

ΘΥΣΙΑ

Ροδόκρινα, ποῦ ἡ εὐσπλαχνία τὰ 'φύτεψε 'ς τὴν γῆ τῆς θλίψεως, φέρνω 'ς τὴν ἀγκάλῃ καὶ βγαίνω τὰ τρισκότειδα μεσάνυχτα 'ς τῆς Νεκρῆς Θάλασσας τὸ περιγιάλι.

Καὶ ὀλόφωτος προβάλλει ἀπὸ τὴν ἀδυσσον ὁ Ναζωραῖος 'ς τὸν Σταυρὸ του ἀπάνω καὶ με καλεῖ μὲ τὸ θεσπέσιο βλέμμα του 'ς τὰ πόδια του τὰ δῶρά μου νὰ ράνω.

Πατῶ τὴν Θάλασσα μὲ ὀρμήν. Ἄχ! Ἐύπνησαν τὰ νεκρὰ κύματα καὶ με ποντίζουν, μὰ οἱ κεραῦνοι ἀοπάζουν τὴ θυσία μου καὶ 'ς τοῦ Σταυροῦ τὴ ρίζα τὴ φλογίζουν.

ΣΤΟ ΠΕΡΙΓΙΑΛΙ

— Ποῦ πᾶς, χλωμὲ μου αὐγερινέ, μὲ ἀχνάτα γιοῦλια 'ς τὴν ἀγκάλῃ ; — Νὰ στεφανώσω κάποιον νεῖον, ποῦ τραγουδάει 'ς τὸ περιγιάλι.

— Ποῦ πᾶς, νεφέλῃ δολόλευκῃ, μὲ δάφνης φύλλα 'ς τὴν ἀγκάλῃ ; — Νὰ ράνω τὸν τραγουδιστὴν, ποῦ κλαίει πικρὰ 'ς τὸ περιγιάλι.

— Ποῦ πᾶς, ὦ Νύχτα σιωπηλῇ, μὲ μαύρην σκέπη 'ς τὴν ἀγκάλῃ ; — Νὰ σαδανώσω τὴν ψυχὴν, ποῦ ἀγκομαχᾷ 'ς τὸ περιγιάλι . . .

ΖΩΗ

Σταλάζει ἀπὸ τὰ σύγνεφα χυμὸς ζωῆς— ἀθάνατο νερὸ καὶ ἡ μαύρη γῆ ἐλουλούδισε καὶ 'λύγισαν τὰ δένδρα ἀπ' τὸν καρπό.

Σταλάζει ἀπὸ τὰ σύγνεφα αἶμα ζωῆς— βροχούλα φλογερῇ καὶ ἀγρία ρόδα ἐρρόδισαν 'ς τοῦ Ὀλύμπου τὴν χιονόσκεπη κορφή.

Σταλάζει ἀπὸ τὰ σύγνεφα μῦρο ζωῆς— τὸ δάκρυ τοῦ Θεοῦ καὶ ἀγάπης φῶς 'πλημμύρησε μεσ' 'ς τὴ νεκρὴ ψυχὴ τοῦ ἀμαρτωλοῦ.

Ο ΒΑΡΔΟΣ

Τὸ βράδυ ὁ βάρδος 'πλάγιασε 'ς τὰ τρόπαιά του κουρασμένος καὶ ἡ Δόξα τὸν 'τραγούδησε καὶ ἐπεκοιμήθη πικραμένος.

Τῆ νύχτα ὁ βάρδος 'εὔπνησε κέστέναξεν ἀπελπισμένος καὶ ὁ Χάροντας τὸν 'χάιδεψεν ὡς ἀν πατέρας του θλιμμένος.

Καὶ ὅταν 'γλυκοξημέρωσεν, ἦταν ὁ βάρδος πεθαμένος καὶ ὁ Ἥλιος τὸν ἀγκάλιασεν ὡς ἀν Θεὸς του φλογισμένος.

ΞΑΦΝΙΚΟ ΤΑΞΕΙΔΙ

Νεκρὰ μεσάνυχτα· ὁ Χιονιάς χτυπάει τὴ θύρα μου· τοῦ ἀνοίγω καὶ « Ἡρθα—μοῦ λέει—νὰ ζεσταθῶ καὶ γλυκοχάραγμα νὰ φύγω».

— Γέροντα πλάνε, 'πάγωσες ! — Κρουστάλλισσα καὶ θα πεθάνω . . . — Ζεστάσου πίνωντας κρασί, ποῦ ἀπ' τὴν καρδιά μου σοῦ το βγάνω.

Καὶ πίνωντας καὶ πίνωντας ἀνδρειεύει ὁ γέρος καὶ με πέρνει καβάλλα 'ς τὸ ἀσπρο τοῦ ἀλογο χωρὶς νὰ ἔρω ποῦ με φέρνει . . .

Ι. Π. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

Ἀναθηματική στήλη ἐν Ἐπιδαύρῳ

Η ΤΕΧΝΗ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΕΣΑΙΩΝΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ ἡ' τεύχους).

ΜΕΡΟΣ Γ' — ΙΝΔΙΚΗ ΤΕΧΝΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α' — ΤΕΧΝΗ ΒΡΑΧΜΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΟΥΔΔΙΚΗ

Αἱ ἀρχαιότεραι οἰκοδομαί. — Ἀρχιτεκτονική.

Τὰ ἐξοχώτερα καὶ κομψὰ ἐν ταύτῳ μνημεῖα τῆς Ἰνδικῆς τέχνης, εὐρίσκονται εἰς τὴν Ἰνδικήν, εἰς ἡ ἢ μουσουλμανικὴ τέχνη εἶπε τὴν τελευταίαν τῆς λέξις. Ἐκτὸς τούτου, μέρος τι ἐκ τῶν μνημείων τούτων περιήλθεν ἴσως εἰς τὴν Περσικὴν ἐξουσίαν· ἢ ἐξωτερικὴ τῶν ὄψις τὸ προδίδει. Ὅτε ἡ κυριαρχία τῶν Ἀφγανῶν, ἔπειτα τῶν Μογγόλων, ἀπογόνων τοῦ Ταμερλάνου, ἐγκατεστάθη εἰς τὴν Ἰνδικήν, ἡ τέχνη αὕτη διετηρήθη ἐκεῖ μέχρι τοῦ δεκάτου ἑκτοῦ αἰῶνος· τῆς ἐποχῆς ταύτης τὰ μνημεῖα εἶνε τὰ ὠραιότερα.

Τὰ ἀρχαιότερα μνημεῖα χρονολογοῦνται ἀπὸ τοῦ τρίτου αἰῶνος πρὸ Χριστοῦ. Ἰπῆρξεν ἐξ αὐτῶν καὶ προγενέστερα, ἀλλὰ ταῦτα δὲν εἶνε τὰ σημαντικώτερα, οὔτε πολυάριθμα. Ὁ Μεγασθένης, πρέσβυς τοῦ Σελευκού παρὰ τῷ Σανδρακόττῳ τῷ ἰσχυροτέρῳ τῶν βασιλέων, εἰσέβη τότε ἐπὶ τοῦ λεκανοπεδίου τοῦ Γάγγου, περιγράφων τὴν πρωτεύουσαν αὐτοῦ Παλιπούτραν, παρ' ἣ εἶχε διατρίψει ἐπὶ τινα καιρὸν, ἐξαιρέσει

τὸν πλοῦτον καὶ τὴν δύναμιν τῆς πόλεως, ἀλλὰ βεβαίῳ ὅτι ἅπανα ἦτο ἐκ ξύλου.

Ἑλληνικὴ ἐπιρροή.

Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ διασήμεν Ἀσόκα τοῦ βασιλέως, ὅστις ὑπῆρξεν ἐν ταύτῳ ἡρώς καὶ ἅγιος τοῦ βραχμανισμοῦ (περὶ τὸ 250 πρὸ Χριστοῦ), ἤρξατο ἡ διὰ τοῦ λίθου ἀρχιτεκτονικὴ. Αἱ ἀρχαὶ αὐτῆς συμπίπτουσι μὲ τοὺς χρόνους καθ' οὓς ὁ Βουδδισμὸς ἀντεκατεστάθη ἐπὶ τινὰς αἰῶνας διὰ τοῦ βραχμανισμοῦ, ὡς θρησκεία μᾶλλον ὑπερέχουσα. Εἶνε ἐπίσης ὁ χρόνος καθ' ὃν ἡ ἐλληνικὴ ἐπιρροή διεδόθη παντοῦ διὰ τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ κράτους. Εὐρίσκουμεν εἰς τὴν Ἰνδικήν ἀρχιτεκτονικὴν τρεῖς τύπους οἰκοδομῶν ἀντιστοιχοῦντας εἰς τρεῖς ἐποχὰς τέχνης.

1ον Κτίρια ἐσκαμμένα εἰς βράχους. — Οἱ ναοί, τὰ μοναστήρια καὶ αἱ κατοικίαι κατ' ἀρχὰς ἦσαν ἐσκαμμένα εἰς τὸν βράχον, καὶ ὑπεστηρίζοντο ὑπὸ στύλων διατηρουμένων εἰς τὴν μάζαν τοῦ βράχου, τοιούτων ὅποιοι οἱ ἐξ ἐλαφαντόδοντος ναοί, πλησίον τῆς Βομβάης καὶ τῆς Σαλσέτης.

2ον Κτίρια λιθόσιστα. — Κατόπιν ἔπαυσαν πλέον νὰ ἀνοίγῃσι στοὰς εἰς τὰ ὄρη. Τὰ περιέκοπτον, καὶ τοὺς ἀπεσπασμένους καὶ μεμονωμένους ὀγκολίθους ἔκοπτον, ἐσμύλευον, ἔσκαπτον. Τοιαῦτα πρότυπα ὑπάρχουν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἢ ὅποια θεωρεῖται τὸ ἀξιωσιμώτερον παράδειγμα τῆς περιέργου αὐτῆς ἀρχιτεκτονικῆς. Εἶνε ὄρος ἐκ γρανίτου ἐρυθροῦ ἐν σχήματι ἵππειου πετάλου, ἐσκαμμένον ἢ μᾶλλον τετραμμένον εἰς πολυαριθμούς ναοὺς, εἰς μῆκος ὀκτῶ χιλιομέτρων. Ὅλοι οἱ Ἰνδικοὶ θεοὶ ἔχουσιν ἐκεῖ τοὺς ναοὺς τῶν. Αἱ ὑπόγειοι στοαὶ δὲν ἔχουσιν ὀλιγώτερον τῶν δύο λευγῶν ἑκτασίν. Ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τὰ μᾶλλον περιέργα εἶνε: μία αἶθουσα ἐξήκοντα μέτρων μήκους καὶ πενήκοντα πλάτους ὑποστηριζομένη ὑπὸ εἰκοσιν ὀκτῶ κίονων, καὶ εἰς τῶν εἰκοσι ναῶν τοῦ Σιδᾶ, Παράδεισος, ὅστις εἶνε τὸ μοναδικὸν λίθινον ἀριστούργημα τοῦ 11ου αἰῶνος. Τὸ μνημεῖον τοῦτο ἔχει δύο ὀροφάς, πολλὰς κλίμακας, σειρὰς κίονων, στοὰς δίκην ἐξωστῶν, δύο ὀβελίσκους 12 μέτρων καὶ ἓνα πύργον ὕψους 20 μέτρων. Ὁ ναὸς οὗτος ὑψύεται ἐν μέσῳ αὐτῆς κεκλεισμένης πάντοθεν ὑπὸ περιβάλλου ἐκ λίθων εἰς ἀπόστασιν δεκάδος μέτρων ἀπὸ τοῦ κτιρίου. Ἡ αὐτὴ καὶ ὁ περιβάλλος τῆς ἐσκάφησαν εἰς τὸν αὐτὸν βράχον μὲ τὰς ἄλλας οἰκοδομὰς καὶ σχηματίζουσιν μετ' αὐτῶν μονόλιθον. Πανταχοῦ ἡ γλυπτικὴ θριαμβεῖ ἀγαλινώτως, τερατώδης· καὶ τοὶ ἀνευ μεγάλης δυνάμεως, ἀναπτύσσεται, ὡσάν ν' ἀνήχη εἰς τὰς ἐποποιίαις του Μαχαραβάτας. Εἶνε σωρὸς σκοτεινὸς ἐνθα βλέπει τις ἐν μέσῳ ἀνθέων, φυτῶν ἀλλοκότων καὶ ζώων, νὰ σχηματίζονται πρόσωπα φανταστικά, πλείστας κεφαλὰς, κεκλιμένας εἰς πλείστα ζεύγη βραχιόνων καὶ κνημῶν, συνενου-

μένων εἰς μίαν μορφήν ἀνθρωπίνην ἢ εἰς ἓν σῶμα ζῶον, ἢ μορφήν ζῶου εἰς σῶμα ἀνθρώπινον. Ἡ ἐλεγε τις ὅτι εἶνε προῖον ἀσυναίσθητου τινος δυνάμειος, δημιουργημάτων παρασίτων, ἅτινα κατατρώγουσι, ἐγκλείουσι, πνίγουσι τὸ κτίριον, τὸ ὅποιον ἐμελλον νὰ κοσμήσωσι.

«Παντοῦ, ἐπὶ τοῦ προαυλίου, τοῦ ὀμαυροῦ μνημείου, κατὰ τὴν φρικτῶδες ἔρπει συγκεχυμένως. Καὶ ἐκεῖνο τὸ ὅποιον διατρέχει τὸν δυσμορφον ἐκεῖνον λαβύρινθον, ὡς ἐάν εἶχε συλληφθῆ ὑπὸ πολυπόδου δυσμόρφου, ἐπὶ τοῦ ἀγγειομένου μετώπου του, ὑπὸ τὸν ριψοκίνδυνον πόδα του, αἰσθάνεται ὅτι ζῆ καὶ κινεῖται τὸ εἰδεχθῆς κτίριον» λέγει ὁ ποιητής.

3ον Κτίρια ἐκ μεταφερομένων ὀλικῶν. — Ἡ γλυπτικὴ διατηρεῖ τὸν ἴδιον χαρακτήρα εἰς τὰ οἰκοδομήματα τὰ ὅποια ἐπικρατοῦσιν καὶ κατὰ τὴν τρίτην ἐποχὴν, εἰς ἣν ἀνάγονται τὰ κτίρια τὰ ἐκτισμένα ἐξ ὀλικῶν, ἅτινα μεταφέρονται ἄλλοθεν. Τὰ ὠραιότερα μνημεῖα τῆς ἐποχῆς ταύτης εἰς τὴν Ἰνδικήν εἶνε εἶδη τμήτων κυκλοτερῶν ἀγόντων ἐπὶ ἐνὸς δώματος καὶ ὑπερκειμένων ἐνὸς θόλου καὶ προσωρισμένων νὰ περιλάβωσι τὰ λείψανα τοῦ Βουδδά.

Ὁ Ἀσόκας λέγουσιν ὅτι εἶχε διατάξει νὰ ἐγείρωσιν περὶ τὰς 84,000 τοιούτων. Βραδύτερον πλησίον αὐτῶν ἤγειρον παρόδας, τῶν ὁποίων ὁ τύπος εἶχε διαδοθῆ, μὲ τὴν βουδδικὴν ἢ βραχμανικὴν θρησκείαν, εἰς τὸ Θιβέτ, Ἀφγανιστάν, τὴν Κίναν, τὴν Ἰνδοκίναν, μέχρι τῶν νήσων τῆς Ὠκεανίας.

Αἱ παρόδα εἶνε τὸ σύνολον κτιρίων περιστοιχισμένων ὑπὸ ἐνὸς ἢ πλείστων περιβάλλων. Περιέχουσιν πλείστα θυσιαστήρια· τὸ πυραμιδοειδὲς σχῆμα ἐπικρατεῖ ἰδίως εἰς τὰς θύρας.

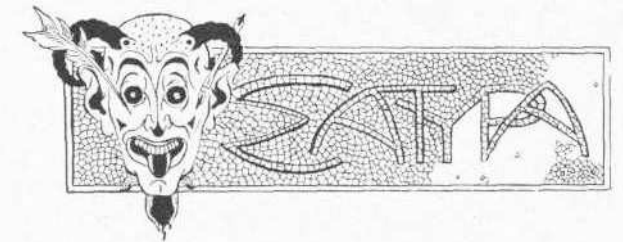
Ἐν Χιλαμπαρὰν ὁ ναὸς ὁ λεγόμενος «Ἐκατοντάστηλος» ἐπὶ παραδείγματι, ὅστις συνίσταται ἀπὸ στήλας συννηωμένας κατὰ πλάκας, ἀναμνησκει κατὰ τὸ ὄψος τοῦ σχήματος Ἑλληνικὸν ἢ Αἰγυπτιακὸν ναόν. Μετὰ τὰς παρόδας, αἱ σπουδαιότεραι οἰκοδομαὶ τῆς Ἰνδικῆς, εἶνε αἱ δεξαμεναὶ διὰ τὴν διανομὴν τῶν ὑδάτων τῶν πόλεων, καὶ τὰ φρούρια, εἶδη ἀκροπόλεων ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων εὐρίσκονται αἱ διάφοροι οἰκοδομαί, κατοικίαι τῶν μοναρχῶν. Εἰς τὴν Κεουλάνην εὐρίσκουμεν τὰ γιγαντώδη ἐρείπια Anaradjona Anuragraumon καὶ Pollanarona ἅτινα δύναται νὰ παραβληθῶσι κατὰ τὴν ἑκτασίν των μὲ τὴν Βαβυλῶνα. Εἰς τὴν Anaradjona καταστραφείσαν κατὰ τὸν 13ον αἰῶνα σώζονται 1,600 στήλαι τετραγῶνοι ἐπὶ μίᾳ προσόψεως τῆς πόλεως. Σχηματίζονται λοφίσκοι ἐκ πλίνθων μετὰ κλιμάκων καὶ σειρὰς κίονων. Ἐχουσιν ὡς ἐγγύστα 70 μέτρων ὕψος, καὶ 1,000 μέτρων περιοχὴν.

Ἰνδοκίνα.

Αἱ γαλλικαὶ κτήσεις εἰς τὴν Ἰνδοκίναν, ἐσ-

τρέψαν τὴν προσοχὴν τῆς Εὐρώπης ἐπὶ τῶν ἀπεράντων ἐρείπιων τῆς πρωτεύουσας Angkor, τῆς ὁποίας ὁ περίβολος δὲν εἶνε ὀλιγώτερος τῶν 14 καὶ ἡμίσεως χιλιομέτρων. Ὁ περίβολος οὗτος ἀνοίγεται διὰ πέντε θυρῶν συνδεομένων διὰ γεφυρῶν μεγαλοπρεπῶν. Περικλείει τὰ λείψανα πλείστων ἀξιοθαυμάστων κτιρίων, μεταξὺ τῶν ὁποίων μεγίστη παρόδα, ἣς ὁ περίβολος ἔχει ἑκτασίν πέντε καὶ ἡμίσεως χιλιομέτρων.

(Ἔπεται συνέχεια)

ΟΙ ΚΑΛΑΙΤΕΧΝΑΙ ΜΑΣ. II. Μαθιόπουλος.

ΑΒΥΣΣΟΙ

ΗΛΙΟΣ

Βλέπω τὸν Ἥλιο ποῦ γλυκοσκάζει
Ἄγνάντια μου ἀπ' τὸ βουνὸ
Καὶ μ' ἓνα βλέμμα του κυττάζει
Γῆ, Θάλασσα καὶ Οὐρανὸ.

Κι' ὄνειρα χύνει, ὀροσὲς σταλάζει
Στὸν Κόσμον τὸ νυχτερινὸ
Ὁ Ἥλιος τώρα ποῦ χαράζει
Ἄπ' τὸ θεόρροτο βουνὸ

Βλέπω τὸν Ἥλιο ποῦ γλυκοσκάζει
Ἄγνάντια μου ἀπ' τὸ βουνὸ
Καὶ κατὰ μέσῳ μου σπαράζει
— Τί ἔχω τάχα καὶ πονῶ ;

ΚΡΥΦΟΣ ΠΟΝΟΣ

Γι' αὐτὴ τὴ μαύρη μου ψυχὴ
Τί ἔχω ὑποφέρει
Κανένας δὲν τὸ ξέρει,
Καὶ γιὰ τὴ μαύρη μου καρδιά
Τί ἔχω περασμένα
Ἄλλοίμονο δὲ μένα !

Γ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ. Προτομή Κ. Κρήτη.

Χωρίς καρδιά, χωρίς ψυχή
Πώς ήθελα να ζούσα!
'Αχ! πόσο έποθούσα
Τη μαύρη λύπη, τη χαρά
Ποτέ να μη γροικούσα,
Σάν το δενδρί να ζούσα.

Γι' αυτή την άτιμη ψυχή
Τί έχω υποφέρει
'Ενας Θεός τὸ ξέρει,
Καί γιά τὴ μαύρη μου καρδιά
Τί έχω περασμένα
'Αλλοίμον' από μένα!

Μ. ΠΑΠΑΣΠΥΡΟΥ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ
ΧΡΟΝΙΑ ΦΛΟΪΣ

ΑΝΕΚΔΟΤΟΣ ΕΠΙΓΡΑΦΗ

ΕΝ Ζακύνθῳ πρὸς τὴν ὁδὸν τὴν ἀπὸ τῆς λεγομένης Σαλιτσάδας παρὰ τῷ Ἁγίῳ Νικολάῳ εἰς τὸ Ψήλωμα-νῦν ὁδὸν Φιλικῶν-ἄγουσαν εἰς τὸ Τσιλιθί εἰς θέσιν Μαρμάρια καὶ εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ γηλόφου Ἀκρωτήρι καὶ ὠρισμένως εἰς τὴν τοποθεσίαν « εἰς τοῦ Μπέμπου », φαίνονται τὰ λείψανα σπηλαίου ἔχοντος τὴν σήμερον πλάτος ἑπτὰ μέτρων καὶ μήκος τεσσάρων καὶ κατὰ τὴν εἴσοδον ὀλίγα λείψανα κτιρίου δηλοῦντος ὅτι ἡ εἴσοδος ἦτο κτιστή. Ἐν τῷ σπηλαίῳ τούτῳ ἀγνώστῳ εἰς πλείστους καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ἀειμνήστου ἱστορικὸν Χιώτην ὑπῆρχεν ἐκκλησιῶν ἀφιερωμένων εἰς τὴν Ἁγίαν Αἰκατερίνην. Τὸ θυσιαστήριον τοῦτο ἦτο παλαιότατον καὶ ἕνεκα τῆς γεωλογικῆς κατασκευῆς τοῦ γηλόφου, ὄντος πλειοκαίνου

διαπλάσεως, ἔπαθε πολλὰ ἐκ τῶν σεισμῶν, οἵτινες τέλος ἔκαμον τὸ σπήλαιον ἄχρηστον, εἰς θυσιαστήριον. Ἐπὶ τῆς εἰσόδου ὑπῆρξεν ἡ ἐξῆς ἐπιγραφή:

Ἱερώνυμος Ἀθηναίου τοῦ Σηκοῦρου
συμβίου ἀνάκτιμα ἐν ἔτει α χ α'

Ἡ ἐπίστιχος αὕτη ἐπιγραφή δηλοῖ ὅτι τὸ ἐν τῷ σπηλαίῳ ἐκκλησιῶν ἀνοικοδομήθη τῷ 1620. Εὐτυχῶς ἡ ἐπιγραφή σώζεται τὴν σήμερον εἰς ἀνόφιλον, μελανὸν ἐκ τοῦ καπνοῦ, πενιχροτάτης οἰκίας πτωχοῦ χωρικοῦ κειμένης ὀλίγα βήματα μακρὰν τοῦ σπηλαίου. Ὁ συνθέσας τὴν ἐπιγραφὴν θὰ ἦτο ἀνὴρ λόγιος. Ἡ δὲ τῷ ἡ γραφὴ τοῦ κυρίου ὀνόματος Σηκοῦρος, ὡς γράφεται ἐν τῇ ἐπιγραφῇ εἶνε ὀρθότερα τῆς διὰ τοῦ υ ὡς συνήθως γράφεται ὁ Συκοῦρος, ἀφοῦ τὸ φραγματικὸν γράφεται Segur. Ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ὑπάρχει καὶ ἡ λέξις ἀνάκτιμα=ἀνοικοδόμησις, λέξις μὴ ὑπάρχουσα οὔτε εἰς τὸ λεξικὸν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης τοῦ Λιδδέλλου καὶ Σκώττου, κατὰ τὴν λαμπρὰν ἔκδοσιν τὴν κατ' αὐτὰς γενουμένην μετὰ προσθηκῶν ἐν Ἀθήναις, οὔτε εἰς τὴν Συναγωγὴν νέων λέξεων ὑπὸ τῶν λογίων πλασθεῶν τοῦ μακαρίτου φίλου Στεφάνου Α. Κουμανούδη. Ἀφοῦ ἔχομεν τὸ ῥῆμα ἀνακτίζω δὲν εἶνε ἀπορριπτέον καὶ τὸ ὄνομα ἀνάκτιμα.

ΣΠ. ΔΕ ΒΙΑΖΗΣ

Γ. ΒΙΤΑΛΗΣ

Ἡ «Πινακοθήκη» ἔγραψε ἐν τῷ προηγουμένῳ αὐτῆς φύλλῳ ἐπιμνημοσύνης λέξεις περὶ τοῦ θανόντος ἐπιφανοῦς γλύπτου Βιτάλη καὶ ἰδίᾳ περὶ τοῦ τελευταίου τοῦ ἔργου, τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Ἀβέρωφ.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἤδη τῆς δημοσιεύσεως τῆς

προσωπογραφίας αὐτοῦ, γενομένης ἐκ τῆς μόνης ὑπαρχούσης φωτογραφίας, συμπληροῦμεν διὰ βιογραφικῶν σημειώσεων τὴν φυσιογνωμίαν τοῦ ἐπιφανοῦς γλύπτου, ὅστις πολὺ θὰ ζήσῃ ἀναμφιδόλως καὶ μετὰ θάνατον ἐν τῷ Ἑλλ. καλλιτεχνικῷ κόσμῳ.

Ὁ Γεώργιος Βιτάλης ἐγεννήθη τῷ 1840 εἰς Ἰστέρνια τοῦ Πανόρμου ἔνθα ἐγεννήθησαν καὶ οἱ Φυτάλαι καὶ ὁ Λ. Σῶχος. Εἶνε τὸ χωρίον ὅπερ μετὰ τοῦ Πύργου τῆς Τήνου, ἔνθα ἐγεννήθη ὁ Φιλιππότης καὶ ὁ δύσμοιρος Χαλεπᾶς, ἔδωσαν εἰς τὴν Ἑλλάδα τοὺς μεγαλειτέρους γλύπτας.

Δεκαπενταετῆς ἐγκατέλειψε τοὺς πτωχοὺς γονεῖς του· μεταβάς εἰς Ἀθήνας, εἰργάσθη παρὰ τῷ ἐξαδελφῷ του Γεωργίῳ Φυτάλῃ, καθηγητῇ τότε τῆς γλυπτικῆς ἐν τῷ Πολυτεχνεῖῳ, ἔνθα ὁ μικρὸς Βιτάλης ἤκουε καὶ μαθήματα. Μετὰ ἑπταεταεῖς σπουδᾶς, τυχὼν βραβεῖου ἐν ταῖς ἐν-αυσίαις ἐξετάσεσιν, ἀπεστάλη ὑπὸ τῆς βασιλείσσης Ἀμαλίας εἰς Μόναχον. Αὐτόθι ἔμεινε πέντε ἔτη, τυχὼν τῶν πρώτων βραβείων καὶ τιμηθῆς καὶ διὰ παρασῆμυ ὑπὸ τοῦ ἐξόχου φιλοτέχνου βασιλέως Λουδοβίκου, πατρὸς τοῦ βασιλέως Ὁθωνος. Ἐν Μονάχῳ ἐνυμφεύθη τὴν Ἄνναν φὸν Σπρουῆνερ, κόρην τοῦ ἐμπίστου ἱατροῦ τοῦ βασιλέως Ὁθωνος.

Ἐγκατασταθεὶς ἐν Σύρῳ τῇ προτροπῇ τοῦ τότε δημάρχου Βαφιαδάκη, διεκόσμησε κατὰ τὴν εἰκοσιπενταετη αὐτόθι διαμονὴν του τὸ νεκροταφεῖον τῆς πόλεως διὰ μεγαλοπρεπῶν μνημείων, τὰς πλατείας δι' ἀνδριάντων, τὸν ναὸν τοῦ Ἀγ. Νικολάου οὗτινος τὸ τέμπλον εἶνε ἀξίας ἄνω τῶν 100,000 φρ. θεωρούμενον ὡς τὸ ἐξοχώτερον ἐν Ἑλλάδι. Ἀλλὰ καὶ ἄλλαι πόλεις τῆς τε ἐλευθέρας καὶ δούλης Ἑλλάδος παρήγγειλαν τῷ Βιτάλῃ ἔργα μεγάλης ἀξίας, ἅτινα συμβοηθούντος καὶ τοῦ ἀδελφοῦ του, δεκιμωτά-

του γλύπτου, Ἰωάννου, ἐξετέλει λίαν εὐσυνειδήτως. Ὅσακις δὲ ἐλάμβανε μέρος εἰς διαγωνισμοὺς, σχεδὸν πάντοτε ἐβραβεύετο. Βραβεῖα δὲ ἀληθινὰ εἶνε αὐτὰ τὰ ἔργα δι' ὧν ἐνίκησε. Ὁ Κανάρης, ἡ Ἐρμούπολις, ὁ Βύρων (ἐν Μεσολογγίῳ), ὁ Γιάδων (ἐν Ἀθήναις, δι' ὧν ἀπεστάλη ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως τοῦ ἀειμνήστου Τρικούπη εἰς τὴν ἐξοχικὴν ἑπαυλιν τοῦ «Μεγάλου γέροντος» ἔνθα ἐξόχως ἐκτιμηθεὶς ὑπ' αὐτοῦ ἐφιλοξενήθη ἐπὶ τρεῖς μῆνας), καὶ ὁ ἀνδριάς Ἀβέρωφ. Ἐν ταῖς ἐκθέσεσι Ὀλυμπίων, Παρισίων (1889) καὶ Ρώμης, ἐτιμήθησαν τὰ ἔργα του διὰ χρυσοῦν καὶ ἀργυρῶν μεταλλίων, πρὸ ὀλίγων δ' ἔτων ὁ βασιλεὺς τῆς Ἰταλίας Οὐμβέρτος, πρόεδρος τοῦ ἐν Ρώμῃ καλλιτεχνικοῦ Ἰνστιτούτου, ἀπένευμεν εἰς τὸν Βιτάλην τὸ δίπλωμα ἐπιτίμου μέλους τοῦ Ἰνστιτούτου, τιμὴ ἀπονεμομένη μόνον εἰς τοὺς διαπρεπεστέρους καλλιτέχνας.

Δις ὁ Βιτάλης ἐκλήθη ὑπὸ τοῦ Ε. Δελιγεώργη καὶ κατοπιν ὑπὸ τοῦ Χ. Τρικούπη ὅστις ἐξόχως τὸν ἠγάπα, ἵνα διορισθῇ καθηγητῆς τῆς Γλυπτικῆς ἐν τῷ Πολυτεχνεῖῳ, ἀλλ' ὁ Βιτάλης φύσει μετριόφρων, προτίμα τὴν ἐν Σύρῳ ἀθόρυβον ἐργασίαν.

Τοιοῦτον τὸ ἔργον τοῦ καλλιτέχνου, ὅστις ἀπέθανεν ἑνωρὶς, εἰς τὸ στάδιον καλλιτεχνικῆς ἀκόμῃ ἀκμῆς.

ΦΙΛΟΤΕΧΝΟΣ

Η' «ΧΕΙΡΑΦΕΤΗΣΙΣ»

ΣΤΙΧΟΙ: Εὐφυστάται καὶ σκανδαλώδεις.— Ὡς ἔργον σκηνικόν: Δὲν δύναται νὰ ἔχη πολλὰς ἀξιώσεις.— Οἱ ἠθοποιοί: Πλὴν τῆς κ. Ταβουλάρη καὶ Ρούσσου, μέτροι. Ἡ κ. Ζάμπου πάντοτε τραγωδός (!)— Αἱ ἐνδυμασίαι: ἄνεπιτυχεῖς.

Α. Σ.

Αἱ οἰκοδομαὶ τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἡ διακοσμητικὴ. — Ἐν Β. διάταγμα. — Τὰ ἐκμαγεῖα τοῦ Ἐθν. Μουσείου. — Ἡ γελοιογραφία ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν Γερμανίᾳ. — Ὁ ἐξοχώτερος τῶν ἀνδρῶν. — Οὔτε βασιλεὺς, οὔτε στρατηγός, οὔτε συγγραφεὺς. — Μία διαθήκη. — Ἡ γυνὴ καὶ ἐν τῷ τάφῳ. — Ὁ καπνὸς καὶ ἡ γυνὴ. — Τρεῖς θέσεις εἰς τὸ θέατρον. — Μία ὄσσις καὶ μία πρότασις. — Αἱ ὠραῖαι συναγωνιζόμεναι. — Ἡ πόλις τῶν πόλεων. — Κοιτὸς ψαλμὸς ἀλληλοῦντα. — Τὰ αὐτὰ ἐνὸς μισοῦρου. — Ὑπὲρ τῆς ψυχῆς ἐνὸς κεκοιμημένου.

ΚΑΜΜΙΑ ἀμφιβολία ὅτι αἱ Ἀθηναίαι εἶνε μία ἀπὸ τὰς κομψοτέρας πόλεις τῆς Εὐρώπης. Λεῖπουν οἱ κολοσσοί, οἱ ἀμαυροὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, τῶν οἰκοδομημάτων, οἱ ἀποπνίγοντες πολλὰκις καὶ αὐτὸν τὸν οὐρανόν. Ἀνέλθετε μίαν πρωΐαν τὴν ὁδὸν Πανεπιστημίου ἀπὸ τῶν Χαυτείων. Εἶνε ἡ ὠραιότερα Ἀθηναϊκὴ ἀποψὶς ὑπὸ ἐποψίν χάριτος. Λευκὰ τὰ οἰκοδομήματα, χαμηλά, παρουσιάζουν ὄψιν μίᾳς πόλεως, ἡ ὅποια, θαρρεῖ κανεῖς, πῶς γελᾷ ἀπὸ ἀνεσιν, ἀπὸ εὐχαρίστησιν. Ἀλλ' ἐάν δεκάδες χιλιάδων ἔχουν δαπανηθῆ διὰ κάθε νέαν Ἀθηναϊκὴν οἰκίαν καὶ μάρμαρα ἐπὶ μαρμάρων ἔχουν σωρευθῆ, οὐδαμῶς διακοσμητικῆ. Δαπανῶνται χιλιάδες διὰ τὰς προσόψεις τῶν οἰκιῶν, δυσαναλόγους ἐνίοτε, ἀλλὰ κανὲν

γούστο, κανέν καλλιτεχνικόν σχέδιον, καμμία πρωτοτυπία, καμμία τολμήσιμον μίμησις ρυθμῶν, ἐκ τῶν πολλῶν εἴτινες διεσώθησαν διὰ μέσου τῶν αἰώνων. Οἱ μηχανικοὶ μὲν προσέχουν τόνον διὰ τὰ σίδερα, τὰ τοῦβλα, τὰ χωρίσματα. Ποῖος ἰδιοκτητῆς εἰς τὸν ἐγκώδη συνήθως προϋπολογισμὸν τοῦ ἀνέγραψε καὶ κονδύλιον διακοσμητικῆς;

Ὁ ὑπουργὸς τῆς Παιδείας κατενόησεν εὐτυχῶς τὴν ἔλλειψιν ταύτην καὶ ἠθέλησεν νὰ στομώσῃ μίαν δικαιολογίαν, ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ χρησιμοποιοῖσιν τὰ ἀνάγλυφα καὶ τὰ κοσμήματα τῶ ἀρχαῖα τὰ ἐν τῷ Ἑθν. Μουσείῳ ἀνακείμενα. Καὶ καθήρτισε διάταγμα, καθ' ὃ ἐπιτρέπεται ἡ πώλησις, χάριν διαδόσεως, τῶν ὠραιότερων ἐκμαγειῶν πρὸς διακόσμησιν τῶν οἰκιῶν, διὰ τοῦ διατάγματος δὲ κανονίζεται ἡ κατασκευὴ καὶ ὁ τρόπος τῆς πωλήσεως. Τὸ εὐχάριστον εἶνε ὅτι ἡ τιμὴ ὠρίσθη πολὺ μικρά· ὡστε ἄς ἐλπῶμεν ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι οἱ ὅποιοι μόνον νὰ πλουτίζουσι ἠξεύρουσι, θὰ μάθουσι ν' ἀρτύουσι τὸν πλοῦτον τῶν καὶ μετ' ὀλίγην φιλοκαλίαν.

Ὁ Ἀριστέως, ὁ νεώτερος ἀλλὰ καὶ πρωτοπώτερος ὄλων τῶν νεωτέρων καὶ μερικῶν παλαιῶν ζωγράφος μας, ἀφοῦ ἀπησχόλησε πολὺ τὸν κόσμον μετὰ τὰ σοβαρὰ ἔργα του, καταγεῖ ἤδη νέας ἐπιτυχίας μετὰ τὰς δημοσιευμένας ἐν τῇ «Πινακοθήκῃ» γελοιογραφίας τῶν συναδέλφων του, οἵτινες ὡς ἄνθρωποι ἀρκετῆς μορφώσεως, σφοῦ ἐξῆσαν ἐν Εὐρώπῃ, θὰ σπεύσουσι εἶμαι βέβαιοι νὰ τὸν συγχαροῦν, καὶ θὰ τὸ κάμουν διότι δὲν ἀνήκουσι εὐτυχῶς εἰς τοὺς πράγματι κωμικοὺς ἐκείνους ἀνθρώπους οἱ ὅποιοι νομίζουσι ὅτι ἡ γελοιογραφία δὲν εἶνε κλάδος καλλιτεχνίας ἀπὸ τοὺς δυσκολοτέρους. Ὅσοι παρακολουθοῦν τὰ ἐξῆς σατυρικά φύλλα θὰ εἶνε εἰς θέσιν νὰ ἐκτιμῶσιν ἕνα τοιοῦτον τάλαντον ὡσάν τοῦ Ἀριστέως, εἰς τὸ τελευταῖον ἡμερολόγιον τοῦ Lustigen Blatt. Αἱ γελοιογραφίαι τοῦ Δέμπαχ, τοῦ Stük, τοῦ Ibsen, τοῦ Liebertmann, τοῦ Wolzogen, τοῦ Björnson εἶνε κατὰ τὴν ἐκκαρδιστικώτατον ἀλλὰ καὶ... καλλιτεχνικώτατον. Τὰ δύο αὐτὰ πλεονεκτήματα συνενώνει ὁ Ἀριστέως. Τώρα ὑπολείπεται νὰ σατυρίσουσι τὸν Ἀριστέα καὶ οἱ σατυριζόμενοι καὶ οὕτω νὰ μορφοῦν τὴν τελειότερον ἡ γελοιογραφία, ὁ μόνος κλάδος τῆς τέχνης ὁ ὅποιος δικαίως εἶνε ἐν Ἑλλάδι εἰς τὸ στοιχεῖον του.

Ὡ τὸν θαυμάσιον ἄνθρωπον! Δὲν τὸν ἐγνώρισαι καὶ ὅμως τὸν ἔχω στὴ καρδίᾳ μου. Οὐτε τὸ ὄνομα του κἀν εἶχα ἀκούσει ἕως χθές. Καὶ ὅμως μοῦ εἶνε προσφιλέως.

Μέγας φιλόσοφος, μέγας ἀνὴρ, ὡς ἂν ἦρ. Ἐάν ἐξῆ ὁ Εὐριπίδης, θὰ τὸν ἐνηγκαλίζετο.

Καὶ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἀπέθανε. Ἐάν ἦτο κανεὶς πολιτικός, ὃ θὰ συνετορᾶσσοτο ἡ ὑψηλός. Ἄλλ' αὐτὸς, μετριόφρων ἄνθρωπος, ἐν ὅσῳ ἐξῆ δὲν ἐρεκλαμαρίσθη. Δὲν ἦτο συγγραφεὺς, δὲν ἦτο καλλιτέχνης, δὲν ἦτο στρατάρχης, οὐτε ἐκατομμυριούχος.

Εὐτύχημα ἐν τούτοις, διότι ἀπέθανε. Ἐάν δὲν ἀπέθνησκε, δὲν θὰ ἐγίνετο καθόλου λόγος περὶ αὐτοῦ, διότι δὲν θὰ ἔγραφε τὴν ἀμίμητον διαθήκην του, ἡ ὁποία ἀπέδειξε τί φοβερός ἄνδρας ἦτο.

Δοιπὸν: Ὀνομάζεται Χότμαν. Κυρίαί, οἰς πρόπαντες, διαβάσατε καλά τὸ ὄνομα αὐτό. Γερμανός. Ἀπέθανε ἐν Μονάχῳ. Ἰδοὺ εἰς τὴν διαθήκην του τί ἔγραψε μετὰ ἄλλων:

«Παρακαλῶ τοὺς κληρονόμους μου νὰ φροντίσωσιν ὅπως ἐκεῖ ποῦ θὰ ταφῶ νὰ μὴ ὑπάρχουν γυναῖκες, οὔτε δεξιὰ μου, οὔτε ἀριστερά μου. Ἐάν αἱ περιστατικαί καταστήτουν τοῦτο ἀδύνατον, τότε τοὺς παρακαλῶ νὰ ἀγράτουν τρεῖς θέσεις, νὰ μὴ θάψουν εἰς τὴν μίσην καὶ ν' ἀφήσουσι τὰς δύο ἄλλας κενὰς!»

Ἡ περιτομή αὐτὴ εἶνε ἡ περιφανεστέρη ἐπικύρωσις τοῦ βίου βίου του. Διότι μὴ νομίζετε ὅτι ὁ μακαρίτης διεσκεδάσε εἰς τὸν βίον του καὶ ἐν στιγμῇ ἀπογοητεύσεως ἐξετόξευσε κατὰ τὴν τελευταίαν πνοὴν τὸν κεραυτὸν τῆς ἀποκυρήξεως. Καὶ ζῶν, ἐτήρησε πιστῶς τὰς ἰδίας ἀρχάς. Ὅταν μετέβαινε λ. χ. εἰς τὸ θέατρον ἠγόραζε τρεῖς θέσεις ἐκάθητο εἰς τὴν μεσαίαν καὶ ἀφινε τὰς δύο κενὰς, ἐκ φόβου μήπως τύχη καὶ καθήσουσι γυναῖκες. Ὅταν ἐταξείδευεν εἰς τοὺς οἰδηροδρόμους ἐπειδὴ τὸ οἰκονομικὰ του δὲν ἐπέτρεπον νὰ ἐνοικιάσῃ ὀλόκληρον διαμέρισμα, ἐκάπνιζε φρικωδῶς καὶ ἀδιακόπως εἰς τὸν τρόπον ὡστε νὰ μὴ δύνατο καμμία κυρία νὰ καθήσῃ παραπλευρῶς του. Καὶ ἀφοῦ μετὰ τὴν ἐπιμονὴν δὲν ἐπέτρεπον τὸ ὠρατον φύλον ἐν τῇ ζωῇ, ἐφρόντισε νὰ ἐξασφαλίσῃ καὶ τὰ κόκκαλά του κατὰ πάσης γειννίσεως. Αὐτὸς, καὶ ὁ μετὰ θάνατον ἐτι φόβος, ἀσφαλῶς τοῦ παρέχει τὴν πρώτην θέσιν μετὰ τῶν μισογυνῶν.

Καὶ ἐσκεπτόμην χθὲς ἀναγιώσκων τὴν διαθήκην του—ἐν ᾧ ὁ οὐρανὸς ἀπέλυεν ἀσκούς ὕδατος ἐπὶ τοῦ διαπλάτου χώματος τῆς Ἀττικῆς— πῶς αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶχεν ἀμδλυθῆ τὸσφ τῆ. ὄρασιν, ὡστε νὰ μὴ βλέπῃ τοῦ κάλλους τὰς γραμμὰς τὴν καρδίαν, ὡστε νὰ μὴ δανεῖται εἰς ἐν φλογερὸν βλέμμα τὸν ἐγκέφαλον, ὡστε νὰ μὴ σκεφθῆ ὅτι ὁ δημιουργὸς ἀπέδειξε τρανώτατα τὴν σοφίαν του δημιουργήσας μίαν δασιν εἰς τὴν ἀνδρικήν πεζότητα.

Ἄλλ' ἴσως ὄλα αὐτὰ τὰ ἐσκέφθη, καὶ ἀκριβῶς δὲ εἶδε ἀρκετὰς γυναῖκας καὶ ἐσκέφθη πολὺ, στωικώτερα βέβαια τῶν ἄλλων, ἠγῆθη εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅπερ θνήσκων ἀφῆκε καὶ διὰ τὸ ὅποιον τοῦ ἀεῖζει ἀληθῶς ἐν μαυσιωλεῖον.

Ἐάν ἦτο δυνατόν νὰ φθάσῃ ἡ φωνὴ μου μέχρι τῶν ἐν Μονάχῳ κληρονόμων του, θὰ προέτεινα νὰ τὸν θάψουν, ὅπως παρήγγειλε, χωρὶς ἐκ δεξιῶν ἢ ἐξ εὐωνύμων νὰ ὑπάρχῃ γυναικεῖον σῶμα, ἀλλὰ νὰ ὑψώσουσι ἐν τούτοις ὑπὲρ τὰ στήθη του— ὅπου ὑπέθετο ὅτι ὑπῆρχε μίαν φορὰν καρδίαν— μίαν στήλην καὶ ἐπάνω νὰ λαεύσουσι μίαν κεφαλὴν γυναικῆς ὠραίας καὶ τοιοῦτοτρόπως ἡ εἰρωνεία, τὸ ἀπαραίτητον συμπλήρωμα τῆς τύχης, νὰ κυριαρχήσῃ καὶ ἄς εἶνε βέβαιος ὅτι ἐλαφρότερον θὰ εἶνε τότε τὸ χῶμα τοῦ τάφου του, διότι ἐλαφρότερον πρᾶγμα ἀπὸ τὴν γυναῖκα δὲν ἐγνώρισαι!...

Ὡς ἀντίρροπον τῆς εἰδήσεως αὐτῆς ἐρχεται ἐκ Παρισίων, τῆς κατ' ἐξοχὴν πόλεως τοῦ θριάμβου τῆς γυναικός, τὸ ἄγγελμα ὅτι ἀνοίγεται ἐκεῖ ἐν τῷ στάδιον εἰς τὸ γυναικεῖον κάλλος. Προεκηρύχθη διαγωνισμὸς τῆς ὠραιότερας γυναικός. Αἶρει ἡ πόλις τῶν πόλεων, ἡ πόλις τοῦ γυναικείου πειρασμοῦ, τὴν παγκόμιον αὐλαίαν, καὶ ἀπὸ τὴν σκηνὴν αὐτῆς θὰ παρελάσουσι ἐν διαβολικῇ σαγήνῃ τὰ ὠραιότερα πρότυπα, τὰ ὅποια θὰ εἶνε ἰκανὰ καὶ αὐτὸν τὸν Χότμαν ν' ἀναστήθουσι ἐκ τοῦ τάφου ἰνὰ ὁμολογήσῃ τὴν... μετάνειάν του διὰ τὸν σκληρὸν καὶ ἀδικὸν ἀφορισμὸν, μετὰ τὸν ὅποιον ἠθέλησε νὰ κατέλθῃ εἰς τὸν τάφον.

Φαντάζομαι— καὶ παρακαλῶ νὰ φαντασθῆτε καὶ σεῖς μάλῃ μου— τὴν προσεχῆ πορέλασιν τῶν ὠραίων γυναικῶν ἐν Παρισίῳ. Ἰδίως ὅσοι ἔχουν

γράψῃ ποιήματα—οἱ Σίσοφοι αὐτοὶ οἱ ἀνωφελῶς κυλιόντες τὸν λίθον ἐπὶ τοῦ ἀναθήματος, ἀλλὰ τῆς ἀνυψώσεως τοῦ γυναικείου κάλλους—ὅσοι ἔχουν ἐνειροπολήσῃ καὶ ὅσοι ἔχουν δεχθῆ πληγὰς ἔρωτος καὶ ὅσοι ἔχουν ἀνυψώσῃ τὴν γυναῖκα τὸσον ὑψηλὰ, εἰς βάρθρα καὶ πυραμίδας, ὡστε νὰ μὴ δύναται νὰ τὴν φθάσουσι, ἄς ἀφῆσουσι τὰ γραφεῖα τῶν καὶ ἄς μεταφερθοῦν ν ο ε ρ ῶ ς—εἶνε τόσον ἀκριβοὶ οἱ ναῦλοι καὶ τόσον ὑψηλὰ τὸ... ναπολεόνι—καὶ ἄς φαντασθοῦν ἑαυτοὺς πρὸ τοῦ προκλητικῆ καὶ σκανδαλώδους καλειδοσκοπίου τῶν Παρισίων καλλιτεχνῶν. Καὶ ἤθελα νὰ ἔχω—δὲν τὰς κρίσεις τῶν, δι' ὄνομα Θεοῦ!— ἀλλὰ τὸν ἠρωτισμὸν των, διὰ νὰ συλλέξω τὰ λιπόθυμα ἐξ ἔρωτος καὶ ἐνθουσιασμοῦ ἐπιφωνήματά των καὶ δι' αὐτῶν νὰ ἀποτελέσω μίαν τεραστίαν φωνήν, ἡ ὁποία νὰ ἐξακοντισθῇ δι' ὄλων τῶν τηλεγραφικῶν συρμάτων καὶ ἐν παγκοσμίῳ ἀρμονίᾳ νὰ φθάσῃ ὡς εὐχαριστήριος ψαλμὸς εἰς τὸν ὕψιστον.

Καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου ὑπάρχει τότε ἐλπίς νὰ συναντήσωμεν ἢ μᾶλλον νὰ συγκινήσωμεν καὶ τὴν μακαρίαν ψυχὴν τοῦ κεκοιμημένου Χότμαν, ἀφοῦ τὰ οὐτὴ τὰ ἐπιγεία δὲν θ' ἀφῆσουσι βέβαια ἀνέπαφοι σκώληκες—τὸ εἶδε χθὲς τέρμα τῶν τρυ-

φερωτέρων ἐπὶ γῆς σκέψεων καὶ τῶν ἰδιοτροπιῶν συλλογισμῶν.—Οἱ σκώληκες, οἱ ὅποιοι πιθανὸν νὰ εἶνε θυληκοί, διατρέχει δὲ οὕτω τὸν κίνδυνον καίτοι ἐκατέρωθεν τοῦ θά κυριαρχῆ τὸ κενόν, νὰ ἐχθῆ θηλυ γένος εἰς τὸ σῶμα, ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν. Δυστυχῶς δι' αὐτὸν, τὸν κίνδυνον αὐτὸν δὲν τὸν προεῖδε, οὐδὲ θὰ ἦτο δυνατόν οἱ κληρονόμοι του νὰ τὸν προλάβουσι, ἔστω καὶ μετὰ κίνδυνον νὰ χάσουσι τὴν κληρονομίαν, ἐπὶ τῇ ἀθετήσῃ τῆς περιφήμου ὑστάτης ἐντολῆς του.

Ἐν τούτοις, συγκατατεθεῖτε, ὦ ἀναγνώστριαί μου, ἰδίως αἱ ὠραταί, καὶ ὡς βεβαίως, ὅτι ὠνόμασα ἤδη ὄλας τὰς ἀναγνώστριάς μου, ὅπως μετ' εὐαγγελικὴν ἀνεξικακίαν δεηθῶμεν ἐν χορῶ ὑπὲρ τῆς ἀμαρτωλῆς ψυχῆς του καὶ ἀνακράξωμεν: «Αἰωνία τοῦ ἡ μνήμη!»

Ἄλλως τε, μὴ λησμονήτε, κυρίαί μου, ὅτι ὁ ἀποθανὼν δεδικαίωται ἔστω καὶ ἂν ἔχῃ τὴν πρόνοιαν ἢ τὴν ἰδιοτροπίαν νὰ θέλῃ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἡσυχίαν του εἰς τὰ βάθη τῆς γῆς, μὴ ἔχωσι δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τὸν μαγικὸν πειρασμὸν, ὅστις εἰς τὸ λεξικὸν τῆς ζωῆς φέρει τὸ ὄνομά σας. . . .

ΔΑΦΝΙΣ

ΓΑΛΛΙΑ
Ἀπέθανεν ἐν Clamart ἐν ἡλικίᾳ 66 ἐτῶν ὁ ἀρχαιολόγος Αἰμίλιος Λαμπαρὸς πέν. Εἶχεν ἀσχοληθῆ ἰδιαιτέρως εἰς τὴν γλυπτικὴν τῶν ἐκκλησιῶν. Ἀφῆκε συγγράμματα, ὧν σπουδαιότερα εἶνε: «Les eglises des environs de Paris» «La Statuaire des grandes cathédrales de France» Ἐδημοσίευσε πρὸς τοὺς πολλὰς καλλιτεχνικὰς μελέτας εἰς τὴν «Gazette des Beaux arts», εἰς τὴν Revue de l' Art Chrétien» κλπ.

— Ἀπέθανεν ὁ ζωγράφος E. Romey. Ἐγενήθη ἐν Παρισίῳ τῷ 1834. Εἰς τὰς διαφόρους ἐκθέσεις τῶν Παρισίων ἐξέθεσε ἀπὸ τοῦ 1867 πλείστα ἔργα, ἐν οἷς καὶ προσωπογραφίαι.

— Ἀπέθανεν ἐν Montmorency ὁ ζωγράφος J. Sevestre, μαθητῆς τοῦ Corot. Πλειστάκις ἐξέθεσε ἀπὸ τοῦ 1864, ἰδίως θέματα μυθολογικά.

— Ἀπέθανεν ἐπίσης ὁ γλύπτης καὶ χαράκτης L. Bourgeois, μαθητῆς τοῦ Joffroy. Ἐκ τῶν μεταλλίων του διακρίνεται τὸ διὰ τὴν Βουλὴν σχεδιασθὲν καὶ τὸ διὰ τὴν ἑκατονταετηρίδα τῆς Πολυτεχνικῆς Σχολῆς. Ἐλαβε πολλὰ βραβεῖα

ΑΥΣΤΡΙΑ
Τὸ μνημεῖον Τὸν παρελθόντα μῆνα ἐγένοντο ἐν Βιέννῃ τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἐπιτομίου μνημείου, τὸ ὅποιον θὰ στηθῇ ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Ἀίνε, ἐν τῷ νεκροταφείῳ τῆς Μονμάρτης ἐν Παρισίῳ. Τὸ μνημεῖον ἐξετέλεσεν ὁ γλύπτης Χάσσελρις. Εἰς τὸ πρόσθιον μέρος εἶνε ἡ προτομὴ τοῦ ποιητοῦ. Ὅπισθεν ἐν συμβολικῶν σύμπλεγμα ἀπὸ πεταλοῦδας καὶ διασταυρούμενους κλάδους φοίνικος. Τὸ μνημεῖον ἐκρίθη ἐν γένει ὡς θαυμάσιον ἔργον.

— Ἀπέθανεν ἐν Πράγῃ, ἐν ἡλικίᾳ 56 ἐτῶν ὁ Τεῖχος γλύπτης Schnireh Bornslaw. Ἐσπούδασεν ἐν Γερμανίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ. Ἐν Πράγῃ ἀνέλαβε τὴν διακόσμησιν πολλῶν δημοσίων οἰκοδομημάτων. Ἐκ τῶν ἀγαλμάτων του διακρίνεται τὸ τοῦ βασιλέως Γεωργίου.

ΑΜΕΡΙΚΗ
Ὁ Ἰάκωβος Ρόζερ, ἰδιοκτήτης ἐργοστασίου ἀτμομηχανῶν, κατέλιπε διὰ διαθήκης του 25 ἐκατομμύρια εἰς τὸ Καλλιτεχνικὸν Μουσεῖον τῆς Νέας Ὑόρκης.

ΒΕΛΓΙΟΝ
Ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Καλλιτεχνικοῦ Συλλόγου τῶν Βρυξελλῶν ἐπισπῶσι τὸ ἐνδιαφέρον μίαν σειράν κρητιδογραφῶν τῆς δεσποινίδος Art καὶ τῶν Jaussens, τοῦ Verheyden, Ottenvaere, Rousseau.

— Ὁ ζωγράφος J. Middelcer διοργάνωσεν ἰδίαν ἐκθεσιν ἔργων του, λίαν ἐνδιαφέρουσαν εἰς τὸ Rubens-Club.

ΙΤΑΛΙΑ
Θαυμασίαν προκήρυξιν (affiche) ἐξέδωκεν ἡ ἐπιτροπὴ τῆς Α'. διεθνούς ἐκθέσεως τῆς νεωτέρας διακοσμητικῆς τέχνης, ἥτις θὰ γίνῃ ἐν Τουρίνῳ ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου 1902 μέχρι Ὀκτωβρίου.

ΤΟΥΡΚΙΑ
— Ὁ ἐν Σμύρνῃ «Πανιώνιος Σύλλογος» προσεκήρυξε καὶ ὁ καλλιτεχνικὴν ἐκθεσιν διὰ τὴν προσεχῆ ἀνοιξιν. Ἡ ἐκθεσις θὰ συμπεριλαμβάνῃ ἐκτὸς ἔργων ζωγραφικῆς, γλυπτικῆς καὶ ἀρχιτεκτονικῆς καὶ ἄλλα εἶδη τέχνης, ὡς λ. χ. φωτογραφίας, τσιγκογραφίας, χαλκογραφίας, ξυλογραφίας. Ὅσοι ἐκ τῶν παρ' ἡμῶν κ. κ. καλλιτεχνῶν ἐπιθυμοῦσι νὰ μετᾶσχωσι, δύναται νὰ ἀπευθυνθῶσι πρὸς τὸν κ. Διευθυντὴν τῆς «Πινακοθήκης», ὅστις παρέχει κανονισμοὺς καὶ πᾶσαν πληροφορίαν.

ΚΡΗΤΗ

Κατά τύχην υπό κυνηγού εύρέθησαν παρά τὸ Ἡράκλειον θαυμάσιος τρίτων, ἀγγεία, λύγνοι καὶ κτερίσματα ἐποχῆς Μυκηναϊκῆς, ἐντός δύο τάφων καὶ ὁστᾶ ἀνθρώπινα, ἰδίᾳ δὲ δακτύλιος ἐκ χρυσοῦ διπλοῦ σφρματος με ἀπεικονίσεις δύο γυναικῶν (ὧν ἡ μία ἵσταται πρό κίονος καὶ ἡ ἄλλη ἐν στάσει προσευχῆς), καὶ ἐνός κυνοκεφάλου, ἀνεκτιμητοῦ ἀξίας. Αἱ ἀνασκαφαὶ θὰ ἐξακολουθήσουν ὑπὸ τοῦ ἐφόρου κ. Ξανθοῦδιδου.

ΕΛΛΑΣ

Ἡ «Χειροτονία τῆς καλογραΐας»
Εὐχαριστῶς ἀναγράφωμεν ὅτι ἡ ὡραία εἰκὼν τοῦ ἐν Σμύρνῃ νεαροῦ καὶ λίαν εὐέλπιδος ζωγράφου κ. Εὐαγγελίου Ἰωαννίδου μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς ὁποίας ἡ «Πινακοθήκη» κατήρξατο ἐν τῇ α' σελίδι τοῦ α' φύλλου τῆς καλλιτεχνικῆς Πινακοθήκης, ἠγοράσθη ἀδελῶς ὑπὸ τοῦ ἐν Ὁδησσῷ μεγάλου προστάτου τῶν ἑλλήν. γραμμάτων καὶ τεχνῶν κ. Γρ. Μαρασλῆ. Ὁ γραμματεὺς αὐτοῦ κ. Κώστας διερχόμενος ἐκ Σμύρνῃς κατὰ τὸ μέγιστον Ἀθηνῶν ταξιδίον του ἐκάλεσεν ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου τὸν καλλιτέχνην, εἰς ὃν ἀνήγγειλε τὴν εὐχαρίστησιν εἰδήσιν. Ὁ κ. Ἰωαννίδης εὐθὺς μεταβίβασε ἡμῖν οὕτην διὰ τῆς ἐξῆς ἐπιστολῆς:

Ἀξιότιμε φίλε κ. Καλογερόπουλε,
Εὐτυχῆς λογιζομαι ἔχων ν' ἀναγγείλω ὑμῖν σήμερον ἐν τῶν μᾶλλον σημαντικῶν γεγονότων τῆς ζωῆς μου, τὸ ὅποιον πολὺ ἐλπίζω νὰ ἐπιδράσῃ εὐεργετικῶς εἰς τὸ ἀρτιθαλὲς καλλιτεχνικὸν στάδιον μου. Τὸ πρῶτον μου ἔργον, ἡ «Χειροτονία καλογραΐας», ἠγοράσθη ὑπὸ τοῦ Κυρίου Μαρασλῆ.

Ἡ μεγάλη καὶ πεφωτισμένη πρόνοια ἣτις ὡδήγησεν τὴν γενναίαν χεῖρα τοῦ λαμπροῦ ἐθνικοῦ εὐεργέτου δὲν παρεῖδε οὐδ' ἐμέ, ἐν ἀφανείᾳ κατατρίβόμενος, ἀλλὰ διὰ σωτηρίου ὠθήσεως ἠθέλησε νὰ με παρακινήσῃ εἰς παραγωγὴν ἀνωτέρων ἔργων, παρέχων συνάμα ἐνθάρρυνσιν καὶ ὑποστήριξιν. Εὐγνωμονῶν ἀπείρωσ διὰ τὴν χάριν καὶ αἰσθανόμενος ἅμα τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως πράξω τι ἀξίον τοιαύτης προστασίας, ἐκφράζω συγχρόνως θερμότητάς εὐχαριστίας καὶ πρὸς ὑμᾶς, καθοσον αἱ εὐμενεῖς περὶ ἐμοῦ κρίσεις τῆς «Πινακοθήκης» καὶ ἡ ἐν αὐτῇ τοῦ ἔργου μου ἀπεικονίσις μεγάλως συντέλεσαν ὅπως με κίμως γνωστὸν παρά τῶ φιλομελετῶν καὶ φιλομουσοτάτῶ ἀνδρῶν.

Ἀφίνων ὑμᾶς, Κύριε, νὰ κρίνῃτε τὴν σημασίαν τῆς τοιαύτης τοιοῦτου τῶν καλῶν τεχνῶν προστάτου ὑποστηρίξεως, ἐλπίζω δὲ θέλετε εὐαρεστηθῆναι νὰ ἐρμηνεύσῃτε καὶ τὴν ἀτέρμονα καὶ βαθεῖαν εὐγνωμοσύνην ἣν αἰσθάνομαι διὰ τὴν προσοχὴν, ἣς ἠξιώθη καὶ τὴν ἐλπίδα μου ὅτι δὲν θέλω φανῆ ἀνάξιος τῆς παρεχομένης εὐνοίας.

Μετὰ μυρίων εὐχαριστιῶν καὶ προσήσεων
Προθυμότατος
Ἐν Σμύρνῃ, 2]X 1901. **Εὐάγγ. Ἰωαννίδης**

Παραχωρήθη καὶ δευτέρα αἰθουσα Ἐθνικῆ τοῦ Πολυτεχνείου διὰ τὴν Ἐθνικὴν Πινακοθήκην. Ἐν τῇ α' ἐτοποθετήθησαν αἱ ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Ξένου δωρηθεῖσαι εἰκόνες, αἵτινες εἶχον μέχρι τοῦδε πολλὰ παραμεληθῆ κατὰ τὴν φύλαξιν. Ἐν τῇ β' τοποθετοῦνται αἱ εἰκόνες τῆς Πινακοθήκης τοῦ Ἀλ. Σούτσου. Ἐκ τῆς συλλογῆς τοῦ Ἀδέρωφ, ἣς εἰκόνες τινες ἠδύναντο ν' ἀναρτηθῶσιν ἐν τῇ Ἐθν. Πινακοθήκῃ, οὐδεμία ἐλήφθη, διότι μὴ ὑπαρχούσης Πινακοθήκης κατὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, εἶχον δωρηθῆ αὐταὶ εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον ἵνα ἀποτελέσωσιν ἰδίαν συλλογὴν καὶ διὰ τοῦτο θὰ παραμείνουν ἐν τῷ Πολυτεχνεῖῳ, ἐν ἰδιαίτερᾷ αἰθούσῃ.

Ὁ κ. Θωμᾶς Θωμόπουλος ἐργάζεται νέον πρωτοτύπον διὰ τὴν καλλ. ἔκθεσιν τοῦ Παρινασοῦ. Παρίσταται Ἴπποκένταυρος ὃν περιτυλίσει ὄφις, ζῆτεῖ δ' ἐκεῖνος νὰ ἀπαλλαγῇ διὰ τοῦ ἐνός ποδός. Ὁ ὄργασμός τῆς φύσεως ἐν τῇ πάλῃ παρίσταται ζωηρότατος. — Ὁ αὐτὸς καλλιτέχνης νέον εἰργάσθη ἀνάγλυφον τοῦ μεγατίμου ὑποστηρικτοῦ τῶν Καλῶν Τεχνῶν κ. Μαρασλῆ, ὅστις ἀνέθεσε τῷ καλλιτέχνῃ νὰ κατασκευάσῃ τὸ ἐν τῇ «Πινακοθήκῃ» δημοσιευθὲν ἀνάγλυφον, εἰς χαλκόν.

— Ὁ κ. Ἰακωβίδης ἐργάζεται τὴν προσωπογραφίαν τοῦ Σ. Στρέιτ, κατὰ παραγγελίαν τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἐθν. τραπέζης ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς κατὰ Ἰανουάριον συμπληρώσεως 25τηριδῶς τῆς ἐν τῇ Ἐθν. Τραπεζῇ ὑπηρεσίας τοῦ κ. Στρέιτ.

— Εἰς τὸν πορθμὸν μεταξὺ τῆς νήσου Σαπιέντζας καὶ τοῦ φρουρίου τῆς Μεθώνης δύναι ἀλιεύοντες σπογγοῦς παρετήρησαν εἰς τὸν πυθμένα συντρίμματα στηλῶν, σπονδύλους, κιονόκρανα καὶ ὑπέθραβα.

— Ὁ ἀνδριὰς τοῦ Σολωμοῦ ἀπερσιίσθη νὰ ἐγερθῇ εἰς τὴν Δυτικὴν πλευρὰν τῆς πλατείας Γεωργίου Α'.

— Ὁ γλύπτης κ. Ι. Καρακίτσάνης ἀποπεράτωσεν ἐπὶ μαρμάρου προτομὴν τοῦ ὑπυργοῦ κ. Σιμοπούλου.

— Ἐπανελήφθησαν αἱ ἐν Τεγῆ ἀνασκαφαὶ πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς ἀρχαίας Τεγῆας καὶ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀλείας Ἀθηνᾶς. Τὰ ἀνασκαφὰς διενεργεῖ, ὡς γνωστόν, ἡ Γαλλικὴ Ἀρχ. Σχολὴ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ ἐταίρου κ. Γουσταύου Μαντέλ, θὰ ἐξακολουθήσῃ δ' ἐπὶ μακρόν.

— Ὁ κ. Φ. Ἀριστεὺς ἀπεπεράτωσεν νέον ἐλαιογραφικὸν πίνακα, γησιᾶς ἑλλ. ἐμπνεύσεως. Θέμα ἔχει «ἐλληνικὸν καυγᾶν». Ἐν καπηλείῳ, μεθυμένοι χαρτοπαίκτηι ἐρίσαντες συμπλέκονται ἀνάστατον τὸ καπηλεῖον. Γρόνθοι καὶ μάχαιραι εἶνε ἔτοιμοι νὰ καταφέρθῃσιν, ἐνῶ ἀπὸ τῆς φεγγίτου ροδίζει ἡ Ἀνατολή. Ἐπίσης καὶ ἄλλο ἔργον ἑλλ. ἐμπνεύσεως, ἐτοιμάζει: τὸ «Πάσχα στὸ στήτι».

— Ὁ ζωγράφος κ. Προκοπίου ἐξέθεσε τὰ ἔργα του, ἐν οἷς τὴν «Δάφνην διωκομένην ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος», τὸν Προμηθεῖα κλέπτοντα τὸ πῦρ, τὸν «Προμηθεῖα ἐπὶ τοῦ Καυκάσου», ὅστις καὶ ἠγοράσθη ὑπὸ τοῦ κ. Ζορμάν, Γάλλου μηχανικοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

— Τρεῖς μοθῆτριαι τῆς γλυπτικῆς ἐν τῇ Καλλ. Σχολῇ, αἱ δεσποινίδες Ἐλένη Βοζίκη, Ἰουλίττα Σκούφου καὶ Ἀγγελικὴ Στεφάνου αἵτινες διεκρίθησαν διὰ τὰς ἐπιμελεστάτας σπουδὰς των, ὑρίστανται διαγωνισμὸν ἐν τῷ Πολυτεχνεῖῳ, ὅπως μαθητεύσωσι εἰς τὴν δ' τάξιν, μετὰ τῶν μαθητῶν.

— Οἱ ἐκ Ρουμανίας ἐκδραμόντες εἰς Ἑλλάδα φοιτηταὶ ἔσχον τὴν ἰδέαν νὰ δωρηθῶσιν εἰς τὸ αὐτόθι Ἐθνικὸν Μουσεῖον ἐλαιογραφίαν μεγάλου μεγέθους, παριστώσαν τὴν ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου τελετὴν, καθ' ἣν ὠμίλησεν ὁ κ. Πρύτανις. Πρὸς τοῦτο διεξάγονται συνηθέσεις μετὰ τοῦ κ. Ἰακωβίδου, ὅστις κατ' ἀρχὴν ἐδεχθῆ νὰ ἐκτελέσῃ τὸν πίνακα, ὅστις θὰ στοιχίσῃ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα 25,000—30,000 δρ.

— Ὁ κ. Ε. Π. Θωμόπουλος ἐπεξεργάζεται ἤδη μεγίστην εἰκόνα, προωρισμένην διὰ τὸν ἐν Πάτραις ναὸν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, φέρουσαν τὸν τίτλον «Χαῖρε Μαρία». Εἶνε μυστικὸςυμβολικὴ ἀναπαράστασις τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Ὁ κ. Θωμόπουλος ἠθέλησε διὰ τοῦ ἔργου τούτου νὰ ἐκφύγῃ τῆς τετριμμένης καὶ κοινῆς τέχνης, ἣτις κυριαρχεῖ ἐτι εἰς τὰς ἐκκλησίας μας.

— Ἐναρξίς τῆς καλλ. ἐκθέσεως τοῦ «Παρινασοῦ» ὠρίσθη τὸ β' δεκαπενθήμερον τοῦ Νοεμβρίου ε. ἔ.

ΒΑΚΧΙΚΗ ΕΟΡΤΗ.— Ἡ εἰκὼν παριστᾷ εορτὴν πρὸς τιμὴν τοῦ Βάχχου καὶ τῆς Ἀριάνης. Ὡς γνωστόν, ὁ Βάχχος προσαρμίσθεις μετὰ τῆς ἀκολουθίας του εἰς Νάξον, εἶδε κοιμωμένην εἰς τὴν ὄχθην τὴν Ἀριάνην, ἣτις εἶχεν ἐγκαταλειφθῆ ὑπὸ τοῦ Θησέως, καίτοι τὸν ἐβοήθησε νὰ ἐξέλθῃ τοῦ Λαβυρινθοῦ. Ὁ Βάχχος συγκινηθεὶς ἐκ τῶν δακρύων τῆς, δελεασθεὶς ὑπὸ τοῦ κάλλους τῆς, τὴν ἐνυμφεύθη. Ἄμα ἤρατο τὸ φθινόπωρον, οἱ Ἕλληνες μετὰ μεγάλῃς συνοδείας ἔσπερον τὸ εἶδωλον τῶν δύο συζύγων, προσφέροντες πορφυρίτην οἶνον. Σάτυροι κεκαλυμμένοι ἄλλοι με δερμάτινα ἐνδύματα καὶ ἄλλοι μόνον με κισσὸν καὶ με φύλλα ἀμπέλων, Σειληνοὶ ἐπὶ ὄνων, Βακχίδες μεθύουσαι καὶ λάγνοι, γελῶσαι, τὸ σύνολον μία μέθη, εἰς χορὴς περὶ τῆς θυγατρὸς τῆς Σεμέλης Ὀλοὶ ψαλλόντων τὴν δόξαν τῆς καὶ τὴν λατρείαν τῆς.

ΠΡΟΤΟΜΗ ΑΥΤΡΑ.— Ὁ κ. Ἰακωβίδης ἤρξατο τοῦ καλλιτεχνικοῦ του σταδίου διὰ τῆς γλυπτικῆς, ἣν ἐπιμελῶς ἐσπούδασεν ἐν τῷ ἡμετέρῳ Πολυτεχνεῖῳ. Ἐν Γερμανίᾳ ὅμως ἠσχολήθη μόνον εἰς τὴν ζωγραφικὴν. Ἦδη, εἶνε τὸ πρῶτον ἔργον του ἐκτοτε τῆς γλυπτικῆς, εἰς τὸ ὅποιον πολλὸν τὸν ἐβοήθησεν ἡ ζωγραφικὴ. Ὁ γηραιὸς καθηγητῆς τῆς ζωγραφικῆς κ. Λύτρας εἶνε ὁμοιωτάτος ἐν τῷ προπλάσματι ὅλαι αἱ γραμμαὶ τῆς σκέψως καὶ τῆς εἰρωεῖας ἀποτυποῦνται ζωηρᾷ. Ἡ προτομὴ αὕτη θὰ ἐκτεθῇ εἰς τὴν προσεγῆ ἐκθεσιν τοῦ «Παρινασοῦ».

ΣΤΗΛΗ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ.— Ἡ δημοσιευμένη εἰκὼν παριστᾷ τὴν ἐν Π. Ἐπιδαύρῳ, ἀκριβῶς εἰς τὸν τόπον ἐνθα συνεκροτήθη ἡ Α'. Ἐθνικὴ συνέλευσις, στηθεῖσαν ἀναμνηστικὴν στήλην. Ἡ ἰδέα τῆς ἀνιδρύσεως ὀφείλεται εἰς τὸν μακαρίτην Ἀ. τσιονόπουλον, ἐπιτροπὴ δὲ συστάσα συνέλεξε περὶ τὰς 15.000 δρ. Ἡ στήλη ἐγένετο κατὰ σχέδιον τοῦ ἀειμνήστου Θεοφιλῆ, ἐξετελέσθη δὲ ὑπὸ τοῦ γλύπτου κ. Καλδούπη. Τὰ ἐγκαίρια τελεσθήσονται λίαν προσεγῶς, ἀναμένεται δὲ ἡ ἔλευσις τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως ἵνα ὀρθῇ ἡ ἡμέρα.

ΠΡΟΤΟΜΗ ΚΡΗΤΗ.— Ἐστῆθη ἐν τῷ νεκροταφείῳ Ἀθηνῶν. Ὁ Κ. Κρήτης ἦτο μαθητῆς τῆς ἀνωτέρας τάξεως τοῦ Πολυτεχνείου ἐν τῇ ζωγραφικῇ, θανὼν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΕΞΕΔΟΘΗΣΑΝ:
Grand album de caricatures. Παρισιοί.
Almanach des cartes postales. Παρισιοί.
Almanach pour rire. 53ον ἔτος.—Comique. Ἔτος 61.—De Charivari. Ἔτος 43.—De la jeunesse.
La Revue du bien.—No 6. Octobre 1901. Περιλαμβάνει μετὰ ἄλλων μελέτας: περὶ τῆς ἄρτι θανούσης δεσποσύνης Palla ὑπὸ τοῦ Oct. Mirbeau, περὶ τοῦ καλλιτέχνου E. du Suan de la Croix, περὶ τοῦ ζωγράφου Souza-Pinto. Εἰκόνας δὲ: σχεδιογράφημα τοῦ Rotin εἰς τρεῖς θέσεις τῆς κεφαλῆς τοῦ Mirbeau, τὸν «Ἀλιέα» τοῦ Souza-Pinto, τὴν «Ἡμερον συνείδησιν» ἀγαλμα τοῦ Charu κλπ.
M. Κρίσπη, Χόρτα διάφορα.
Γ. Ν. Χατζηδάκι. Γλωσσολογικαὶ μελέται. Τόμος Α'. Ἐν Ἀθήναις, 1901.

Ν. Ζερβῶ. Συμβολὴ εἰς τὴν νεωτέραν ἱστορίαν τῆς Κερκύρας.—Μελέτη περὶ τοῦ φιλολογικοῦ βίου τοῦ Μουσταφῆδου. Ἐν Κερκύρᾳ.

Ὁ διαπρεπὴς γλωσσολόγος κ. Γ. Χατζηδάκις, οὗ τὸ κύριον ἀναμφισβήτητον, ἐξέδωκεν ἐν τόμῳ εἰκοσι μελέτας, δημοσιευθείσας κατὰ περιόδους εἰς Ἑλλ. καὶ ξένα περιοδικά. Αἱ μελέται αὗται, ὧν τινες ἔχουσι πλὴν τῆς γλωσσικῆς καὶ ἱστορικῆς σημασίαν, εἶνε σπουδαιόταται, πορίσματα μακρῶν κόπων καὶ κριτικῆς διαφυγίας. Ἰδίᾳ ἡ περὶ τοῦ γλωσσικοῦ ζητήματος ἐν Ἑλλάδι μελέτη πρέπει ἰδιαζόντως νὰ ἀναγνωσθῇ.

Γ. Φιλάρτου. Αἱ γυναῖκες ὡς δικηγόροι.— Ἱστορικὴ μελέτη, καταλήγουσα εἰς δυσμενῆ συμπεράσματα ὡς πρὸς τὴν γυναικοδικηγορίαν, ἣς ὑπερμαχοῦσι τόσον ἀσκόπως κυρίαί τινες παρ' ἡμῖν, ὑπερμαχοῦσι τῆς ἀκράτου χειραφετήσεως.

Κ. Παπαδοπούλου. Σειρήνες. Ποιήματα (Χρυσάλλιδες.—Ρεμβάσμοι.—Δάκρυα).

Δ. Ε. Καστόργη. Αἱ νέα τάσεις τῆς ποιητικῆς ἐπιστήμης. Μελέτη. Ἐν Ἀθήναις.

«Ἑλλήνιον» εβδομαδιαῖον περιοδικόν.

ΑΓΓΕΛΛΟΝΤΑΙ:

Γ. Τζανετάκη. Ἐφεδρὸν ἀξιωματικοῦ.
Ὁ κ. Δ. Βικέλας ἐκδίει προσεγῶς τόμον ἀνεκδότων εἰκονογραφημένων διηγημάτων.

ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Κ. Ζάμπᾳ ἀγγέλλεται ἡ ἐκδοσις δύο συγγραμμάτων. Τὸ μὲν θὰ εἶνε «Γραμματικὴ τῆς νέας Ἑλλ. γλώσσης, πρωτοτύπως γεγραμμένη, τὸ δὲ, μελέται φέρουσαι τὸν τίτλον «Ἡ μουσικὴ τῆς γλώσσης».

Ἀθηνᾶς Ρουσῆκ. Μενεξέδες. (Ἔργα περὶ καὶ ἔμμετρα). Ἐν Πειραιεῖ.

ὑπὸ τοῦ ἐν Παρισίοις κ. Α. Παρθένῃ ἤρξατο ἐκδιδόμενον περιοδικόν ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐπιθεώρησις τοῦ νέου αἵματος».

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Ἐν τῇ Revue Franco Allemande ἐδημοσιεύθη μελέτη ὑπὸ τοῦ κ. Muther ὑπὸ τὸν τίτλον Un siècle de peinture française.

L'Art malade: Dessins de fous ὑπὸ Μ. Réju ἐν τῇ Revue universelle, No 40.

Naples, Past ant Present. ὑπὸ Α. Norway μετὰ 40 θαυμασιῶν εἰκόνων τοῦ ζωγράφου Ferand. Λονδίνον.

Medailles et plaquettes modernes. Art: ant How to Study ὑπὸ T. Vinall. Λονδίνον.

Ἠρξατο ἐκδιδόμενη Γερμανιστὶ πολυτελής σειρά τευχῶν εἰκονογραφημένων. Ἐκαστον περιλαμβάνει τὸν βίον καὶ τὰ ἔργα ἀνα ἐνός ἐπιφανοῦς ζωγράφου. Μέχρι τοῦδε ἐξεδόθησαν δέκα τεύχη, πρὸς δρ. 6 ἕκαστον.

Fr. de France Métopes et triglyphes.

L'Artiste — Revue de l'Art Contemporain 69ον ἔτος. Ἐξεδόθη τὸ 3ον τεύχος τοῦ Β' τόμου τῆς νέας σειρᾶς. Παρισιοί.

L'Art religieux à l'exposition rétrospective du Petit Palais en 1900 ὑπὸ τοῦ ἀββᾶ Bonillet, μετὰ πολλῶν πινάκων ἐκτός κευμένων.

E. Grébault. Le Musée Egyptien. Τόμος Α'. μετὰ 46 πινάκων. Φρ. 32.

M. Hamel.— Les Salons de 1901. Φρ. χρ. 60.

J. Carteron.— Manuel de photographie moderne. Μετὰ 83 εἰκόνων. Φρ. 2,50.

L'aquarelle Anglaise ὑπὸ C. H. Ims, μετ' ἀπεικονιστικῶν τῶν διαπρεπεστέρων Ἀγγλῶν ὑδρογράφων ἀπὸ τοῦ ἔτους 1725. Τιμὴ 28 φρ.

Εἰς τὸ τελευταῖον φύλλον τοῦ Studio (15 Ὀκτωβρίου) δημοσιεύεται μελέτη περὶ τοῦ Οὐγγροῦ ζωγράφου.

φου Φιλίππου Laszlo μετά 14 εικόνων έργων του. Επίσης δημοσιεύονται άρθρα περί της αποικίας των ζωγράφων τῆς Δακρυστάτης, περί τοῦ ζωγράφου Le Sitaner.

Ζωγράφοι. — Μόνον ἐν Ἑλλάδι παρατηρεῖται τόση ἀρέλεια. Ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἰδίως ἐν Λονδίῳ, ὁ καλλιτέχνης εἶνε πάντοτε κομψότατος τὴν περιβολήν. Ἐσχάτως, μάλιστα, ἐξωορήθη ὡς μέγα γεγονός ὁ ἐπιεράπη, ὅπως ἐξαιρετικῶς, διὰ τοὺς καλλιτέχνας ὅταν τὸ θέρο, εἶνε ἐν τῇ ἐξοχῇ νὰ δύνανται νὰ μὴ φέρουν ὑψηλὸν πῖλον...

Τ. Σ. Ἐνταῦθα. — Δέν εἶνε αὐτὸς ὁ λόγος. Ἐδῶ οἱ ἐπιφανεῖς καλλιτέχνας παράγουν ὀλίγιστα ἔργα καὶ δι' αὐτὸ δέν εἶνε δυνατόν συχνὰ νὰ δημοσιεύωνται ἐπιφανῶν ἔργα· οἱ νεώτεροι εἶνε γονιμότεροι.

Ν. Ι. Δ. Ἀγγίον. — Ἡ ἀποστολὴ τοῦ φύλλου διεκόπη διότι καθυστέρει τὴν συνδρομὴν του. Τὸ μέτρον εἶναι γενικόν· ἡ ἀποστολὴ θὰ ἐξακολουθήσῃ μόνον ἅμα τῇ πληρωμῇ τῆς συνδρομῆς.

Ἀγγέλλονται βιβλία, ὡς ἀντίτυπον ἠθελε σταλῆ εἰς τὴν Διεύθυνσιν.

Ἐργοστάσιον πλαστικῆς Ἀδελφῶν Ροδίου. Ὁδὸς Βουλῆς.

Χοροδιδασκαλεῖον Ἀ. Ἀρδρεοπούλου. Πλατεία Κάνιγγος.

Μαθήματα Γερμανικῆς. Τιμαὶ συγκαταβατικά. Πληροφορίαι παρ' ἡμῶν.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

“ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ,”

Τὸ “ΚΡΥΦΟ ΣΧΟΛΕΙΟ,” ἔργον Ν. Γύζη Φωτοτυπία εἰς μέγα σχῆμα δρ. 3. Ἐπὶ πολυτελοῦς χάρτου (carton) δρ. 4.

Οἱ “ΔΥΟ ΠΟΝΟΙ,” δράμα Φρ. Κοππέ, (Σελ. 24) Δρ. 1. Ἐπὶ Ὀλλανδικοῦ χάρτου δρ. 2. Μετάφρασις Α. Θέρου.

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ ΞΕΝΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Θ. ΙΣΣΑΡΙΣ

ΤΟ ΑΡΧΑΙΟΤΑΤΟΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΙΚΩΤΑΤΟΝ ΤΩΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

SPLENDID

Ἐστιατόριον τοῦ αὐτοῦ ξενοδοχείου. Μέγισται αἰθουσαι ἠλεκτροφωτιστοί. Μουσικὴ τρις τῆς ἐβδομάδος. Δίδονται οἰκογενειακὰ γεύματα. **Supper** μετὰ τὸ τέλος τῶν θεατρικῶν παραστάσεων.

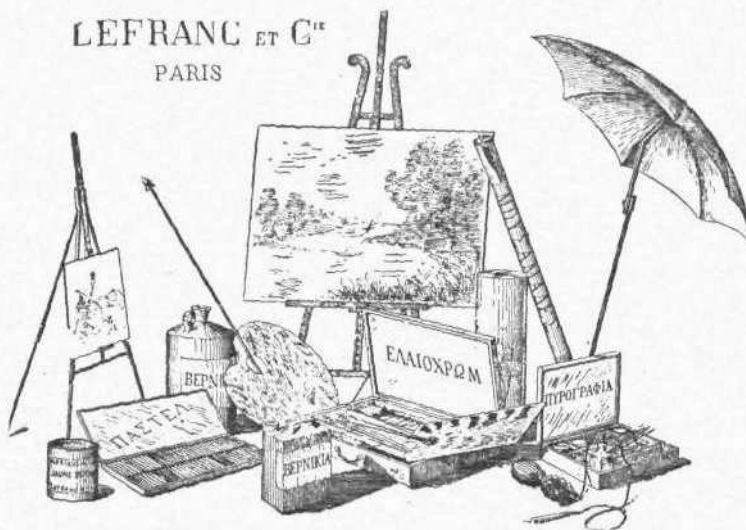
ΧΡΩΜΑΤΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΝΟΥ ΚΑΙ ΛΥΜΠΟΥΣΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ. 34 — Ὁδὸς Ἀγίου Μάρκου.

ΟΠΙΣΘΕΝ ΧΡΥΣΟΣΠΗΛΑΙΩΤΙΣΣΗΣ

Τὸ μόνον εἰδικὸν κατάστημα τὸ ὅποιον ἔχει πλουτισθῆ με ὅλα τὰ εἶδη τῆς ζωγραφικῆς ἢτοι χρώματα ἐλαιογραφίας καὶ ὕδατογραφίας, βερνίκια, πινέλα, μουσαμάδες, τελάρα, παλέτας, ὀχρίθαντας, κασετίνες, ἀνδρείκελλα, σχέδια χρωμαλισθογραφημένα δι' ἀντιγραφὴν, χάρ-

του ζωγραφικῆς κατ. Pastel.

Μηχαναὶ διὰ πυρογραφίαν καὶ ὅλα τὰ ἐξαρτήματα αὐτῶν, σχέδια καὶ διάφορα ξύλινα ἐπιπλα διὰ πυρογραφίαν, ὅλα τὰ εἶδη τῆς barbotine ὡς καὶ διάφορα πῆλινα ὀσχεῖα διὰ barbotine.

Ὅλα τὰ εἶδη διὰ Photominiature.

ΧΡΩΜΑΤΑ, ΛΙΝΕΛΑΙΑ, ΒΕΡΝΙΚΙΑ, ΠΙΝΕΛΑ ΔΙ' ΟΙΚΟΔΟΜΑΣ

ΕΙΔΗ ΚΟΡΝΙΖΟΠΟΙΙΑΣ

ΒΕΡΝΙΚΙΑ ΧΡΩΜΑΤΟΣ RIPOLIN

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ 1904